
PROPOSTA PEDAGÒGICA

Tercer cicle: 5é curs

CEIP Jaume I (Mislata)

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.	
Criteris d'avaluació	1.1 Buscar informació en Internet, de forma guiada, segura i eficient, usant dispositius, programes i aplicacions informàtiques senzills. 1.4 Identificar hàbits de conducta saludable i segura en l'ús de les tecnologies digitals. 1.5 Identificar conductes segures i poc segures en l'ús de la tecnologia, relacionades amb les identitats falses i la protecció antivirus.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació. - Realització d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats. Bloc 2: Tecnologia i digitalització <u>2.1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.</u> G2. Comunicació en la xarxa - Utilització de les xarxes socials per a la comunicació i la construcció de la ciutadania digital. - La netiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules. - Netiqueta digital, regles bàsiques de cortesia i respecte en les xarxes socials i estratègies per resoldre problemes en la comunicació digital mitjançant xats i fòrums: respecte a la temàtica, ús moderat dels icons, respecte cap a altres opinions.

G4. Salut i seguretat

- Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament.
- Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: ciberassetjament, empremta digital, propietat intel·lectual, protecció de la informació personal en les xarxes socials.
- Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: "amics" d'internet, emails amb enllaços o descargables dubtosos.

G5. Utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació

- Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Estratègies de recollida, emmagatzament i representació de dades que faciliten la comprensió i l'anàlisi. Citat.

Bloc 3: Societats i territoris.

3.1. Reptes del món actual.

G1. Pensament crític

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

Competència específica 2:

Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.	
Criteris d'avaluació	2.1 Plantejar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural pròxim i identificar possibles fonts susceptibles de proporcionar informació segura, fiable i útil per a abordar-los. 2.2 Proposar diferents solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural pròxim utilitzant tècniques de pensament de disseny i pensament computacional. 2.3 Elaborar cooperativament un producte final que done solució a un problema senzill de disseny relacionat amb l'entorn natural, social o cultural pròxim, utilitzant de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials adequats. 2.4 Avaluar, de forma guiada, el procés seguit en les diferents fases del disseny i desenvolupament d'un projecte senzill i identificar possibilitats de millora. 2.5 Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny, explicant els passos seguits, i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix o no amb els seus objectius.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació - Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i realització de prediccions raonades. - Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts. Bloc 2: Tecnologia i digitalització. <u>2.2. Projectes de disseny i pensament computacional.</u> G1. Projectes de disseny - Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret. - Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes. - Expressió de diferents solucions o respostes. - Selecció de l'aspecte a desenvolupar.

- Comprovació, disseny, prototipad i/o prova.

- Avaluació

- Presentació i comunicació.

G2. Pensament computacional

- Abstracció

- Pensament algorítmic

- Descomposició en parts més senzilles

- Identificació de patrons

- Pensament lògic utilitzant variables que contenen dos valors (vertader/fals, sí/no)

G3. Tecnologia

- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.

- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.

- Operadors mecànics i màquines simples (sensors, motors...).

- Recursos digitals: realitat virtual, realitat augmentada, simuladors, impressores 3D...

- Circuits elèctrics bàsics: elements, efectes, ús quotidià

G4. Iniciació a la programació

- Programació per blocs amb elements manipulatiu no tecnològics (activitats desendollades).

- Programació per blocs a través de robots programables senzills.

- Programació per blocs en entorns digitals.

G5. Treball Cooperatiu

- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.

- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives

- Estratègies en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia, valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge.

	Bloc 3: Societats i territoris <u>3.1 Reptes del món actual</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a través de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions.
Competència específica 3: Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentació.	
Criteris d'avaluació	3.1 Mostrar curiositat de manera sostinguda sobre qüestions relacionades amb el medi natural, social o cultural, buscant informació de manera sistemàtica i formulant preguntes sobre elles. 3.2 Buscar, seleccionar, contrastar i organitzar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim. 3.3 Disenyar i realitzar de forma guiada experiments senzills utilitzant de manera segura els instruments i dispositius apropiats, realitzant observacions i mesuraments precisos, i registrant els resultats obtinguts. 3.4 Identificar diferents respostes donades a preguntes relacionades amb l'entorn natural, social i cultural pròxim. 3.5. Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix amb els seus objectius.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica.

1.1 Iniciació a l'activitat científica.

G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació

- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el mitjà pròxim.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles usant llenguatge científic bàsic adquirit.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions realitzades en diferents formats, utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.

G2. Professions científiques i tecnològiques amb perspectiva de gènere

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere.

1.2 La vida en el nostre planeta.

G1. Éssers vius

- La cèl·lula

Bloc 3: Societats i territoris.

3.1. Reptes del món actual.

G1. Pensament crític

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

Competència específica 4:

Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.	
Criteris d'avaluació	4.1 Identificar els principals òrgans del cos humà i les seues funcions, relacionant-les amb hàbits de vida saludables. 4.2 Adoptar i promoure estils de vida saludable que contribuïsquen a la millora del benestar físic, mental i emocional tant individual com col·lectiu. 4.3 Reconéixer i respectar les emocions i sentiments propis i aliens i manejar-los de manera que contribuïsquen al benestar propi i col·lectiu. 4.5 Reconéixer les diferències individuals com una riquesa, especialment en el que concerneix la identitat de gènere.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u> G3. Desenvolupament sostenible - Equilibri entre el desenvolupament social i econòmic i la defensa del medi ambient. - Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament. - La publicitat i l'etiquetatge dels productes que consumeix l'alumnat. G4. El cos humà - L'organització del cos humà. Sistemes, aparells i funcions. Equilibri i relació entre totes elles. - Relació amb l'entorn i amb els altres. - Hàbits per a la salut física, alimentació i nutrició, descans i activitat física com a elements per a la cura i el respecte per un mateix i per l'entorn. Sostenibilitat. - L'aparell reproductor i la sexualitat responsable. Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.

	- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats. - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions.
Competència específica 5: Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.	
Criteris d'avaluació	5.1 Analitzar i explicar les relacions que es produeixen en un ecosistema o un paisatge significatiu per a l'alumnat tenint en compte els factors naturals i socials. 5.2 Analitzar críticament l'impacte que suposa l'acció humana en el medi tant a nivell local com global. 5.3 Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació raonades, viables i sostenibles orientades a la conservació i cura del medi ambient i el paisatge. 5.4 Analitzar els canvis que es produeixen en el paisatge i en un ecosistema a conseqüència del pas del temps, de l'acció dels factors naturals i de l'acció humana que actuen sobre ell. 5.5 Identificar i justificar les accions pròpies realitzades habitualment en l'entorn pròxim en benefici del consum responsable de béns i serveis.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1. Fases del raonament científic i de l'experimentació - Vocabulari científic bàsic per a comunicar de manera oral o gràfica el resultat de les investigacions. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u>

G2. Paisatges i ecosistemes

- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències.

Bloc 3. Societats i territoris

3.1 Reptes del món actual.

G1. Pensament crític.

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats.

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

3.4 Consciència ecosocial.

G1. Representació

- Representació cartogràfica.

G2. El clima

- Factors climàtics: distribució dels climes.
- El canvi climàtic: accions d'afrontament.

G3. Responsabilitat ecosocial.

- La Terra en el seu concepte geològic i geogràfic.
- El Sistema Solar.

	- L'Univers. - L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació. - Turisme sostenible. - Elements del relleu a nivel europeu. - Reconeixement dels paisatges agropecuaris i turístics. - Xarxes de transports i comunicacions.
Competència específica 6: Situat cronològicament i espacialment els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps, i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seua interrelació.	
Criteris d'avaluació	6.1 Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada, lustre, segle i mil·lenni. 6.2 Situar espacial i temporalment els fets socials i persones rellevants de la història de la Comunitat Valenciana mostrant la seua interrelació i incorporant la perspectiva de gènere. 6.3 Situar i ordenar cronològicament els canvis de major rellevància en la humanitat, des de l'Edat mitjana fins a l'Edat Moderna. 6.4 Descriure l'evolució d'algunes formes de vida representatives des de l'Edat mitjana fins a l'Edat Moderna. 6.5 Identificar i analitzar relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre elements destacats del medi social i cultural des de l'Edat mitjana fins a l'Edat Moderna.
Sabers bàsics	Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats

	- Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions. <u>3.2. Societats en el temps</u> G1. El pas del temps - Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). G3. Societats i diversitat cultural - Societats i cultures de l'Època Medieval i Moderna. - Noció de canvi, continuïtat, simultaneïtat i duració i evidència.
Competència específica 7: Identificar i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les seues principals institucions i funcions.	
Criteris d'avaluació	7.1 Identificar i descriure els elements, estructura i funcions dels principals òrgans de govern d'Espanya i la Unió Europea, i reconèixer la seua funció i responsabilitat en el benestar de les persones i en la millora de la convivència social. 7.2 Distingir les característiques i funcionament de l'estructura política i territorial d'Espanya i la Unió Europea.
Sabers bàsics	Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats - Noció de diversitat cultural.

	- Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions. <u>3.3. Alfabetització cívica</u> G1. Organització social - Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit. - La Constitució Espanyola. - Identificació de l'organització social d'Espanya. - Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible. G2. Estructura política - Institucions de govern estatals. - Aproximació a la Unió Europea: organització territorial, institucions, competències i responsabilitats. - Reconeixement de l'organització política i territorial d'Espanya. - La monarquia parlamentària. - Diferenciació de formes de govern: règims democràtics i autoritaris. G3. Població - Moviments migratoris a Espanya i Europa. - Identificació de les característiques demogràfiques dels països desenvolupats i subdesenvolupats - Reconeixement i respecte per la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.
Competència específica 8: Reconèixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.	
Criteris d'avaluació	8.1 Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i descriure les seues característiques més destacades, incloent-hi la seua localització geogràfica i el seu origen històric.

	8.2 Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i proposar accions per a la seua conservació i difusió.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u> G2. Paisatges i ecosistemes - Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes. - Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació. - El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural. - L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències. Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions. <u>3.2. Societats en el temps.</u> G2. Educació patrimonial - Tipologia, paper social i cultural del patrimoni.

- Elements patrimonials aplicant nocions temporals bàsiques.
- Emissió de judicis de valor sobre l'origen del patrimoni i la seua relació amb els esdeveniments històrics.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.

- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rubrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rubrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.

- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Educació Física		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Identificar i incorporar hàbits saludables bàsics en la vida quotidiana, desenvolupant un estil de vida actiu, a través de l'activitat física regular i adequada.	
Criteris d'avaluació	1.1. Adoptar hàbits saludables relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i la higiene postural que contribueixen a la millora de la salut física, mental i emocional, i reconèixer els efectes negatius del sedentarisme i les conductes nocives, a més de valorar els beneficis que aporta un estil de vida actiu. 1.2. Adoptar mesures de prevenció, així com aplicar protocols d'actuació davant els accidents. 1.3. Incorporar autònomament les fases d'activació i volta a la calma en diferents propostes d'activitat física, relacionant-les amb la condició física i interioritzant aquestes rutines com un hàbit de pràctica motriu saludable i responsable. 1.4. Practicar activitat física de manera regular, a través de la realització de rutines d'exercicis, jocs o pràctiques preesportives en situacions individuals i col·lectives que fomenten una interacció i convivència harmonioses.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G1. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva física</u> - Higiene postural i mides de prevenció d'accidents. - Respiració i relaxació. - Hàbits saludables d'higiene corporal i postural, d'alimentació i d'hidratació. - Beneficis d'un estil vida actiu basat en l'activitat física regular. El valor del descans. Alimentació saludable. - Efectes negatius del sedentarisme, la mala alimentació i altres comportaments no saludables. - Factors que influeixen en el conte del cos.

G2. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva psicològica

- Benestar personal. Respecte, consciència i acceptació del cos propi. Gestió de les emocions.
- Autoconcepte i autorregulació. Fortaleses i debilitats.
- Consolidació de l'autoconeixement.

G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social

- Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals.
- Jocs i activitat físico-esportiva igualitària com a pràctica social saludable front a hàbits nocius.
- Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius.
- La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips.

G4. Principis generals anatòmics i funcionals del cos en moviment

- Aparells implicats en l'activitat física i el moviment: aparell locomotor.

G5. Aplicacions digitals i recursos tecnològics per al control de l'activitat física des d'una perspectiva saludable

- Recursos tecnològics relacionats en la salut.
- Control de paràmetres corporals implicats en l'activitat física.

Bloc 2. Organització i gestió de l'activitat física.

G1. Gestió i planificació de l'activitat física

- Programes d'activitat física: seguiment i valoració del procés i efectes (àmbit físic, psicològic i social).

G2. Organització de l'activitat física

- Elecció de l'activitat basada en criteris saludables segons l'us i la finalitat.
- Rutines d'activació, calfament i regrés a la calma.
- Programa personal d'activitat física basat en criteris saludables.

G3. Mides per a la prevenció de lesions i seguretat en la pràctica d'activitat física

- Normes de seguretat bàsiques. Coneiximent dels principals riscos.
- Mecanismes de control corporal per a la prevenció de lesions. Equipació adequada.

	- Actuacions i protocols bàsics davant accidents en les activitats físico-esportives: protegir, avisar i socórrer (PAS), posicions de seguretat; reanimació cardiopulmonar (RCP). - Consciència de les possibilitats i limitacions personals. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius <u>G1. La condició física</u> - Les capacitats físiques bàsiques en l'àmbit lúdic i l'activitat física. - L'adaptació i autorregulació de l'esforç a l'intensitat i duració de l'activitat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a conseqüència de l'esforç realitzat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a indicador de l'intensitat de l'activitat. <u>G2. Capacitats perceptivo-motrius i habilitats motrius</u> - Percepció i estructuració espaciotemporal. - Combinació d'habilitats i creativitat motrius. <u>G3. Els jocs</u> - Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats. - Grans jocs i trobades. <u>G4. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tècnics</u> - Gestos tècnics bàsics. <u>G5. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tàctics</u> - Estratègies de progressió, cooperació, oposició i col·laboració-oposició.
Competència específica 2: Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades des d'un plantejament crític.	
Criteris d'avaluació	2.1. Reconèixer i acceptar la corporalitat, valorant i respectant les possibilitats i limitacions personals i alienes, a través de la participació i la resolució de reptes i accions motrius individuals i en convivència que impliquen esforç, autoregulació i gestió de les emocions.

	2.2. Relacionar els principals elements anatòmics i funcionals implicats en el moviment i l'activitat física, en situacions motrius transferibles al seu espai vivencial. 2.3. Adquirir un domini i un control corporal adequat, adaptant-se a les demandes de la resolució de problemes en accions motrius variades.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G2. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva psicològica</u> - Benestar personal. Respecte, consciència i acceptació del cos propi. Gestió de les emocions. - Autoconcepte i autoregulació. Fortaleses i febleses. - Consolidació de l'autoconeixement. <u>G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social</u> - Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals. - Jocs i activitat físicoesportiva igualitària com a pràctica social saludable enfront d'hàbits nocius. - Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius. - La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips. <u>G4. Principis generals anatòmics i funcionals del cos en moviment</u> - Aparells implicats en l'activitat física i el moviment: aparell locomotor. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius. <u>G3. Els jocs</u> - Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats. - Grans jocs i trobades.
Competència específica 3: Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, les perceptivomotrius i les habilitats motrius en diferents contextos de la vida quotidiana, a través de l'activitat física i del joc.	

Criteris d'avaluació	3.1. Combinar diferents habilitats motrius bàsiques i específiques a través d'accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant la participació activa en situacions de joc en entorns variats i variables, fomentant la tolerància i el treball en equip. 3.2. Conviure en el context de les pràctiques motrius, mostrant habilitats socials per a la resolució dialogada de conflictes i el respecte davant la diversitat de gènere, afectiu-sexual, ètnica, socioeconòmica o de competència motriu, amb una actitud crítica cap als estereotips. 3.3. Resoldre desafiaments motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant exercicis, jocs i accions encaminades a la millora de la condició física i adaptant l'esforç a l'activitat física de manera conscient. 3.4. Integrar fonaments tècnics, tàctics i d'estratègia mitjançant accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició, adoptant els valors socials i culturals a través de la participació activa en jocs i activitats preesportives.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social</u> - Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals. - Jocs i activitat físico-esportiva igualitària com a pràctica social saludable enfront d'hàbits nocius. - Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius. - La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius <u>G1. La condició física.</u> - Les capacitats físiques bàsiques en l'àmbit lúdic i l'activitat física. - L'adaptació i autoregulació de l'esforç a la intensitat i duració de l'activitat. - La freqüència cardíaca i respiratòria a conseqüència de l'esforç realitzat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a indicador de la intensitat de l'activitat. <u>G2. Capacitats perceptiu-motrius i habilitats motrius</u> - Percepció i estructuració espai-temporal.

- Combinació d'habilitats i creativitat motrius

G3. Els jocs

- Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats.
- Grans jocs i trobades.

G4. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tècnics

- Gestos tècnics bàsics.

G5. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tàctics

- Estratègies de progressió, cooperació, oposició i col·laboració-oposició.

Bloc 4. Autoregulació emocional i interacció social

G1. Gestió emocional en situacions motrius i jocs.

- Regulació i gestió emocional. El cos expressiu i no violent.
- Control de la impulsivitat i de les emocions negatives. La relaxació.

G2. Interacció social en situacions motrius i jocs

- Esportivitat i joc net.
- Normes i regles consensuades en situacions de joc.
- Habilitats socials: escolta activa, treball en equip, estratègies de gestió i resolució dialogada de conflictes.
- Conductes inclusives en les situacions motrius basades en la convivència i la no discriminació per qüestions de gènere, racials, de capacitat física o de competència motriu.

Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu.

G3. Jocs circenses

- Jocs d'equilibri, malabars i habilitats gimnàstiques.

G6. Jocs i esports inclusius

- Jocs cooperatius i espais coeducatius.
- Estratègies per a la inclusió.

	- L'esport adaptat, inclúsiu i paralímpic. <u>G8. La pilota valenciana</u> - Pactes i valors del joc. Aproximació històrica a la pilota mà. Modalitats de joc: corda, pilota grossa i llargues. Principals referents, amb èmfasis en la figura de la dona. <u>G9. Els valors en les diferents manifestacions motrius</u> - Superació i reptes. Motivació intrínseca. - Anàlisi crítica dels inputs dels mitjans de comunicació relacionats amb les situacions motrius, en atenció a la diversitat de gènere i visibilitzant els referents femenins i transgènere.
Competència específica 4: Participar en l'execució de propostes artísticoadressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motriu a través de la utilització dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.	
 criteris d'avaluació	4.1. Aplicar recursos expressius i tècniques del cos comunicatiu en propostes escèniques, coreogràfiques, balls i danses, desenvolupant la sensibilitat creativa expressiva i artística. 4.2. Crear moviments i composicions expressives amb suport musical, comunicant sensacions, emocions i idees de manera creativa i desinhibida, desenvolupant l'autoconfiança des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat. 4.3. Organitzar i dissenyar projectes artístics col·lectius aplicant els recursos expressius del cos i del moviment.
Sabers bàsics	Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu. <u>G1. Cos comunicador</u> - El llenguatge comunicatiu no verbal: el gest, la mímica i la dansa creativa. - Propostes coreogràfiques individuals i grupals amb intenció estètica i expressiva. - Propostes performatives interdisciplinàries. Creativitat motriu i escolta activa. <u>G2. Recursos i manifestacions artísticoadressives</u> - Projectes artísticoadressius. <u>G3. Jocs circenses</u>

	- Jocs d'equilibri, malabars i habilitats gimnàstiques. <u>G4. El ritme i el cos en moviment</u> - Activitats rítmiques expressives amb i sense suport musical. - El ritme intern. <u>G5. Balls i danses</u> - Balls populars infantils, tradicionals i regionals valencians. - Danses del món i dansa creativa. Danses urbanes.
Competència específica 5: Participar activament en l'exploració del patrimoni natural i cultural de l'entorn, a través d'activitats físiques i artísticoexpressives guiades, adoptant mesures de responsabilitat individuals i col·lectives que afavorisquen la pràctica segura i respectuosa amb el medi.	
Criteris d'avaluació	5.1. Participar en l'organització i realització d'activitats físiques i artístico-expressives en el medi natural o entorns no habituals, aplicant de manera guiada les tècniques adequades. 5.2. Aplicar mesures de seguretat i accions per a la conservació del mitjà i la sostenibilitat en les activitats en l'entorn, mitjançant la col·laboració en la seua organització, amb perspectiva inclusiva. 5.3. Reconéixer i valorar el patrimoni natural i cultural pròxim a través d'activitats físiques i artístico-expressives en l'entorn i des d'una perspectiva comunitària i crítica.
Sabers bàsics	Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb l'entorn. <u>G1. Activitats físiques i d'oci actiu adaptades al medi natural</u> - Itineraris a peu i amb bicicleta. - Orientació. Activitats nàutiques. Organització i planificació d'itineraris. Cartografia bàsica i ús de la brúixola. <u>G2. L'entorn i patrimoni natural, urbà i cultural de la Comunitat Valenciana</u> - Espais de joc i oci en l'entorn pròxim al centre. - Espais naturals i urbans: ús i gaudi. - Cura i conservació de l'entorn en les activitats físico-esportives. Col·laboracions amb entitats i organismes.

	<u>G3. L'impacte ambiental de les activitats físico-esportives en l'entorn natural i urbà. Hàbits de mobilitat sostenible</u> - Consciència de la sostenibilitat mediambiental i valoració de l'impacte de les activitats en el medi natural i urbà. - Accions encaminades a la conservació i la protecció de l'entorn natural i urbà durant la pràctica d'activitat física. - Iniciatives i projectes per al foment de la mobilitat respectuosa amb el medi ambient. <u>G4. Mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents</u> - Protocols bàsics de seguretat en les activitats guiades en l'entorn. - Ús correcte de materials i espais en la pràctica de les activitats físiques en l'entorn. - Normes d'educació viària per a vianants i circulació amb bicicleta en les vies públiques. <u>G5. Aplicacions tecnològiques en activitats en el medi natural</u> - Aplicacions i recursos per a la participació activa. - Seguiment de rutes GPS, ús de mapes i cartografia digital bàsica.
Competència específica 6: Identificar i explorar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat física i la salut, utilitzant-los de manera responsable i segura, sota la supervisió de l'entorn familiar i escolar.	
Criteris d'avaluació	6.1. Aplicar recursos tecnològics relacionant-los amb l'activitat física i la salut a través de la resolució de problemes en situacions motrius. 6.2. Seleccionar i explorar amb criteri diferents aplicacions tecnològiques relacionades amb l'activitat física i la salut, vinculades a reptes motors, jocs i preesports, valorant els beneficis i els riscos. 6.3. Utilitzar la tecnologia de manera crítica, responsable i guiada en diferents dispositius, a través de propostes físiques i artístic-expressives, integrant les possibilitats dels nous escenaris de comunicació i aprenentatge.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G5. Aplicacions digitals i recursos tecnològics per al control de l'activitat física des d'una perspectiva saludable</u> - Recursos tecnològics relacionats amb la salut. - Control de paràmetres corporals implicats en l'activitat física.

Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb l'entorn.

G5. Aplicacions tecnològiques en activitats en el medi natural

- Aplicacions i recursos per a la participació activa.
- Seguiment de rutes GPS, ús de mapes i cartografia digital bàsica.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Registres anecdòtics
- Llistes de control
- La resolució de problemes motrius en situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Proves escrites o orals: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle.

Posarem més atenció als aspectes motriu (per les característiques de la nostra àrea) i afectiu-social (intentant transmetre valors i actituds positives).

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques.

Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.

- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Proves d'execució motrius.
- Rúbriques d'avaluació de qualitats físiques bàsiques, psicomotrius i d'habilitats motrius i coordinatives.
- Escala de valoració del treball practic fet a la sessió.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Per a aquest fi farem servir una escala de valoració on apareixeran uns determinats aspectes d'aquest procés d'ensenyament a valorar.

L'alumnat participarà en aquesta avaluació realitzant una rúbrica d'avaluació sobre la pràctica docent.

I per últim, també avaluarem la nostra actuació, mitjançant una rúbrica d'autoavaluació del professor.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 7.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida de l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat.
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.).
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.).
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais.

- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius.

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques,
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

L'estratègia metodològica més utilitzada per facilitar la inclusió de l'alumnat amb discapacitat serà l'adaptació de jocs i tasques, proposant modificacions en l'espai, en el material i en les normes.

Pel que fa a les activitats d'ensenyament-aprenentatge s'incentiva la participació activa amb estratègies com desvincular el joc del resultat, formes d'agrupacions variables, i l'assumpció progressiva de rols actius per part de l'alumnat amb discapacitat.

És molt important fer servir metodologies facilitadores de la inclusió, com l'aprenentatge cooperatiu, la tutoria entre iguals, els contes motors, els programes sensibilitzadors, l'educació multinivel, l'adaptació de jocs, tasques i modalitats esportives, la resolució de problemes, o l'ús de les TIC.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Educació Plàstica i Visual		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1:

Explorar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual per mitjà de diferents canals i contextos, desenvolupant hàbits de percepció activa.

Criteris d'avaluació

- 1.1 Distingir diferents propostes artístiques de l'entorn a través dels elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual, amb ajuda de guies d'observació.
- 1.3 Relacionar els elements característics de la cultura local amb altres formes culturals.

Competència específica 2:

Reconèixer i valorar les característiques fonamentals de la contemporaneïtat artística mitjançant la percepció de diferents obres i l'experimentació directa.

Criteris d'avaluació

- 2.1 Identificar els formats i materials propis de la contemporaneïtat artística, en propostes creatives pròpies.
- 2.3 Valorar la labor de les creadores i creadors en la seua contribució a la societat actual.

Competència específica 3:

Emprar de manera adequada la terminologia específica de l'àrea relativa a elements configuratius, formats, tècniques i materials en l'expressió de les experiències d'apreciació i creació artística.

Criteris d'avaluació

- 3.1 Descriure les diferents obres i imatges emprant correctament el vocabulari específic de l'àrea en l'experiència d'apreciació artística.
- 3.3 Expressar de manera respectuosa opinions derivades de les experiències d'apreciació i creació artística.

Competència específica 4:

Experimentar amb els elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual, així com amb diferents tècniques i materials, expressant idees, sentiments i emocions en l'elaboració de produccions artístiques individuals o col·lectives.	
Criteris d'avaluació	4.1 Incorporar els coneixements derivats dels referents explorats com a estímul en les pròpies produccions creatives. 4.2 Utilitzar materials no convencionals en la creació artística buscant aquells més adequats al que es pretén transmetre.
Competència específica 5: Utilitzar de manera guiada recursos digitals aplicats a la cerca d'informació i a la creació artística, i fer-ne un ús responsable d'acord amb la normativa vigent.	
Criteris d'avaluació	5.3 Emprar de manera guiada diferents recursos digitals bàsics de producció gràfica i audiovisual.
Competència específica 6: Participar en les diferents fases d'un procés creatiu col·laboratiu amb actitud inclusiva, assumint diferents rols en el desenvolupament de produccions visuals i audiovisuals senzilles.	
Criteris d'avaluació	6.1 Planificar i dissenyar de manera cooperativa tasques culturals i artístiques exercint el seu rol de manera efectiva, assumint diferents funcions i respectant als altres. 6.2 Aportar idees de manera eficaç a la consecució d'un producte creatiu comprenent les funcions assignades i participant de l'objectiu comú. 6.4 Desenvolupar propostes creatives, registrant amb ajudes de guies els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual i compartint el resultat.
Sabers bàsics	Bloc 1. Percepció i anàlisi B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn G1. Patrimoni historicoartístic i cultura visual contemporània Patrimoni historicoartístic. Manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals - Patrimoni historicoartístic local: exploració i anàlisi. - Patrimoni historicoartístic autonòmic: exploració i anàlisi. - Patrimoni historicoartístic universal: exploració i anàlisi. Elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual

- Els elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques de diferents èpoques i estils.
 - Possibilitats expressives i comunicatives dels elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques plàstiques i visuals de diferents èpoques i estils
 - Els elements bàsics del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment.
- Contemporaneïtat artística
- Característiques fonamentals dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
 - Qualitats expressives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
 - Processos de treball: la forma al servei de la idea. La creació artística com a procés d'investigació.
 - Professions relacionades amb el món de les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.
- G2. Actituds**
- Estratègies de recepció activa.
 - Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.
 - Atenció, respecte, interès i participació en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. El valor del silenci en l'atenció i apreciació.
- G3. Entorns digitals**
- Estratègies de cerca i filtració d'informació.
 - Normes bàsiques de protecció de dades i llicències d'ús en suports i recursos digitals.
 - Recursos digitals bàsics per a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.
- G4. Utilització de la terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació**
- Per a l'expressió de l'experiència d'exploració de propostes culturals i artístiques.
 - Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques.
 - Per a la descripció formal de propostes culturals i artístiques.
- B1.2. Alfabetització visual i audiovisual**
- G1. Percepció visual:**

- Organització del camp visual. Lleis bàsiques: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.

- Aspectes interpretatius del procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.

G2. Comunicació visual i audiovisual

- Funcions de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva.

- La imatge fixa: format, enquadraments, composició. La imatge digital: mapa de bits i imatge vectorial. La imatge en moviment: angles i moviments de càmera.

- Cultura visual i audiovisual: la imatge en el món contemporani. Estratègies de lectura i interpretació.

G3. Llenguatge visual i audiovisual: elements configuradors

- Usos expressius i culturals del color en mitjans visuals i audiovisuals. Esquemes compositius bàsics.

Bloc 2. Experimentació i creació

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació.

G1. Tècniques i materials

- Tècniques bidimensionals seques, humides i grasses. Tècniques mixtes i experimentals. Tècniques tridimensionals. Qualitats sensorials, expressives i comunicatives.

- Materials i suports. Material reciclat. Criteris de sostenibilitat.

- Maneig d'eines bàsiques per al traçat del dibuix geomètric.

- Utilització de traçats geomètrics bàsics en l'elaboració de dissenys, composicions creatives i il·lustracions.

- Procediments fotogràfics analògics i digitals bàsics.

- Producció audiovisual: principis bàsics. Animació: eines i tècniques bàsiques. El cinema com a forma de narració. Gèneres i formats.

- Origen i evolució

G2. Formats i materials de la contemporaneïtat artística

- Videocreació. Art d'acció.
- Propostes multidisciplinàries i multimodals.
- G3. Aplicacions digitals**
- Programes i dispositius bàsics de captura i tractament d'imatges fixes i registre i edició bàsica d'imatges en moviment.
- G4. Àmbits d'aplicació**
- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de la pintura, l'escultura, el dibuix, i les arts decoratives.
- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de l'arquitectura, el disseny, la il·lustració i la publicitat.
- Produccions plàstiques, visuals i audiovisuals per mitjà del llenguatge de la fotografia, el còmic i el cinema. Produccions multidisciplinàries i multimodals.
- B2.2. L'experiència artística: processos de treball**
- G1. Les fases del procés creatiu**
- Generació d'idees i creació.
- Investigació i creació.
- Avaluació
- G2. Documentació gràfica de processos**
- Portafolis d'evidències del procés creatiu.
- Cartografies d'aprenentatge. Mapes visuals (Visual Thinking).
- Infografies senzilles.
- G3. Terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència de creació**
- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació de l'expressió gràficoplàstica.
- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació del dibuix geomètric.
- Relativa al llenguatge i àmbits d'aplicació de la creació audiovisual.
- G4. Actitud**
- Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.

- Respecte per la diversitat d'idees i produccions alienes i utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.
- Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.
- Cura d'espais i materials de treball.
- G5.** La creació artística com a experiència social: projectes artístics col·lectius:
- Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.
- Consens, respecte i empatia a les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu. Sensibilitat i comprensió cap als punts de vista aliens.
- Investigació: cerca i anàlisi de referents.
- Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.
- Creació: disseny i producció de la proposta. Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.
- Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari i del treball en grup i cooperatiu en rúbriques
- Rúbrica del grau d'adquisició de les competències específiques.

- Escala de valoració de les actituds i d'autoavaluació END OF TERM.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació

- Rúbrica d'avaluació END OF TERM

- Rúbrica d'avaluació al professor

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)

- Suficient (SU)

- Bé (BÉ)

- Notable (NT)

- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
- Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acol·lida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.

- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.

- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Lengua Castellana y Literatura		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Multilingüisme e interculturalitat: Reconocer la diversidad lingüística y cultural de la Comunitat Valenciana, de España y del mundo, a través del contacto con las lenguas del alumnado y del entorno; evitar prejuicios lingüísticos, y valorar esta diversidad como una riqueza cultural.	
Criteris d'avaluació	1.4 Detectar en contextos pròxims, de manera guiada, prejudicis y estereotipos lingüísticos frecuentes, y valorar la lingüística del mundo. 1.5 Reflexionar, de manera guiada, aspectos del funcionamiento de la lengua, a partir de la observación y la comparación de palabras y oraciones, de diferentes lenguas.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.

	- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. <u>2.3. Reflexión sobre la lengua</u> - Diferencias entre lengua oral y lengua escrita. - Formulación y comprobación de hipótesis. - Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos. - Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas. - Signos de puntuación. - Relaciones de forma y significado entre las palabras. - Relaciones sintácticas de las palabras. - Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos. - Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
Competència específica 2: Comprensión oral y multimodal: Comprender, interpretar y valorar, de manera guiada, textos orales y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la escucha activa, la aplicación de estrategias de comprensión oral y la reflexión sobre el contenido y la forma.	
Criteris d'avaluació	2.1 Escuchar de manera activa, interpretar y valorar, de manera guiada, textos orales sencillos de los ámbitos personal, social y educativo. 2.2 Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos orales sencillos de conocimientos diversos, extraer información explícita e implícita en el texto, hacer deducciones, valorar el contenido y los elementos no verbales elementales. 2.3 Escuchar de manera activa, interpretar y valorar diferentes textos multimodales sencillos en medios digitales, de manera guiada, de los ámbitos personal, social y educativo. 2.4 Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos multimodales sencillos de conocimientos diversos, extraer información explícita e implícita en el texto, hacer deducciones, valorar el contenido y los elementos no verbales elementales.

Sabers bàsics	<u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos. - Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación. <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
Competència específica 3: Comprensión escrita y multimodal: Comprender, interpretar y valorar, de manera guiada, textos escritos y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la lectura de textos, la aplicación de estrategias de comprensión lectora y la reflexión sobre el contenido y la forma.	
Criteris d'avaluació	3.1 Leer con buena fluidez, de manera silenciosa y en voz alta, interpretar y valorar, de manera guiada, textos escritos y multimodales sencillos de los ámbitos personal, social y educativo.

	3.2 Aplicar, de manera guiada, todo tipo de estrategias para comprender el sentido global y la información específica, distinguir las ideas principales de las secundarias, inferir significados no explícitos y hacer algunas valoraciones personales de diferentes textos sobre conocimientos diversos. 3.3 Identificar el tipo y la estructura de los textos y valorar, de manera guiada, el contenido y los aspectos formales y no verbales elementales de los textos escritos y multimodales, evaluar su calidad, fiabilidad e idoneidad en función del objetivo de la lectura. 3.4 Localizar, seleccionar y contrastar información procedente de dos o más fuentes, de los ámbitos personal, social y educativo, y evaluar su utilidad en función de los objetivos de lectura diferentes textos multimodales en medios digitales, de manera guiada. 3.5 Aplicar, de manera guiada, todo tipo de estrategias para la busca, selección y gestión de la información, en diferentes textos multimodales, para ampliar conocimientos de manera responsable, contrastar la información y utilizarla citando las referencias bibliográficas.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos. - Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio. - Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección. - Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación. <u>2.2. Alfabetización informacional</u>

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.

2.5. Comprensión escrita

- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: reformular hipótesis, interpretar sentidos figurados y significados no explícitos en los textos.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: información del sentido global del texto.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: comprobar hipótesis y extraer conclusiones.

Competència específica 4:

Expresión oral: Producir, de manera guiada, mensajes orales sencillos con coherencia, cohesión y adecuación a través de situaciones de comunicación de los ámbitos familiar, social y educativo.	
Criteris d'avaluació	4.1 Producir, de manera guiada, discursos orales estructurados, sobre conocimientos diversos, ajustados a la situación comunicativa y a los géneros discursivos de los ámbitos personal, social y educativo, utilizando conectores básicos. 4.2 Producir discursos orales con una pronunciación clara, y con un ritmo y entonación adecuados, e incorporar recursos no verbales básicos que refuercen el discurso y haciendo uso de soportes audiovisuales. 4.3 Realizar producciones orales utilizando un lenguaje no discriminatorio, adaptado a la situación de comunicación y al interlocutor, con un vocabulario adecuado, sin expresiones coloquiales, y con variedad de estructuras morfosintácticas. 4.4 Localizar y seleccionar información en dos o más fuentes, analógicas y digitales, de manera guiada, y compartir oralmente los resultados adoptando un punto de vista personal y citando las fuentes.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos.

- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.

2.4. Comunicación e interacción oral

G2 Expresión oral

- Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.

	- Planificación y producción de textos orales y multimodales.
Competència específica 5: Expresión escrita y multimodal: Producir, de manera guiada, textos escritos y multimodales adecuados y coherentes con un vocabulario apropiado, utilizando estrategias básicas de planificación, textualización, revisión y edición.	
Criteris d'avaluació	5.1 Producir, a partir de ejemplos y de manera guiada, escritos y multimodales de géneros discursivos de los ámbitos personal, social y educativo adecuados y coherentes, con vocabulario discriminatorio apropiado y estrategias básicas de cohesión. 5.2 Utilizar, de manera acompañada puntualmente y reflexión progresiva, los conocimientos lingüísticos y discursivos necesarios en la situación de aprendizaje y la terminología elemental correspondiente. 5.3 Planificar, textualizar, revisar y editar, de manera guiada mediante instrumentos y estrategias básicas, como parte explícita del proceso de escritura. 5.4 Localizar, seleccionar, gestionar e integrar en el texto, de manera puntualmente acompañada, la información de dos o más fuentes, e incluir sus referencias al compartirla.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).

- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.

	<u>2.6. Expresión escrita y multimodal</u> - Aplicación de las normas ortográficas. - Presentación cuidada de las producciones escritas. - Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión. - Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección. - Elementos gráficos y paratextuales.
Competència específica 6: Interacción oral, escrita y multimodal: Interactuar de forma oral, escrita y multimodal, a través de textos sencillos de los ámbitos personal, social y educativo, utilizando un lenguaje respetuoso y estrategias básicas de comprensión, expresión y resolución dialogada de conflictos, de manera síncrona y asíncrona.	
Criteris d'avaluació	6.1 Interactuar oralmente, de manera pautada, conocimientos que se ajusten a la situación comunicativa, a través de soportes, utilizando un vocabulario apropiado y ético y recursos como cortesía lingüística, la entonación, el ritmo pausado o el lenguaje no verbal, empleando estrategias de escucha activa para la construcción de un discurso común. 6.2 Utilizar, con la ayuda de pautas, estrategias básicas para la deliberación argumentada, el consenso y la gestión dialogada de conflictos. 6.3 Identificar y rechazar, de manera autónoma, los usos lingüísticos discriminatorios a través de la reflexión conjunta. 6.4 Interactuar en textos escritos, de manera síncrona con ayuda, empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores, utilizando estrategias para expresar mensajes adecuados con un vocabulario apropiado y ético. 6.5 Interactuar en textos multimodales, de manera asíncrona y guiada, mostrando empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Biografía lingüística personal. - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.

- Expresiones propias de la lengua.

Bloque 2: Estrategias comunicativas

2.1. Saberes comunes

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.4. Comunicación e interacción oral

G1 Comprensión oral

- Estrategias de comprensión oral: información y sentido global del discurso.

G2 Expresión oral

- Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.
- Planificación y producción de textos orales y multimodales.

G3 Interacción oral

- Estrategias de escuela activa y asertividad, teniendo en cuenta la perspectiva de género.
- Estrategias comunicativas para la resolución dialogada de conflictos.

	- Interacciones orales en situaciones comunicativas. - Estrategias de cortesía lingüística. <u>2.6. Expresión escrita y multimodal</u> - Aplicación de las normas ortográficas. - Presentación cuidada de las producciones escritas. - Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión. - Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección. - Elementos gráficos y paratextuales.
Competència específica 7: Mediación oral, escrita y multimodal: Mediar entre interlocutores utilizando estrategias de adaptación y simplificación del lenguaje para procesar y transmitir información básica y sencilla en situaciones comunicativas predecibles de los ámbitos personal, social y educativo.	
Criteris d'avaluació	7.1 Mostrar interés en participar en la solución de problemas de comprensión recíproca entre hablantes de lenguas o variedades lingüísticas diferentes, en situaciones habituales de los ámbitos personal, social y educativo. 7.2 Comprender un mensaje breve y sencillo, y comunicar la información o explicar los conceptos, de manera oral o escrita, entre lenguas de su repertorio (L1-L1, L2-L1, L1-L2); todo en textos sobre asuntos diversos que incluyan vocabulario frecuente. 7.3 Seleccionar, de manera guiada, estrategias que faciliten la comprensión y la expresión orales y escritas de información en diferentes lenguas de su repertorio (L1-L1, L2- L1, L1-L2), como por ejemplo el uso del lenguaje no verbal, o simplificar o adaptar el mensaje.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.

- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.

- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.

2.4. Comunicación e interacción oral

G1 Comprensión oral

- Estrategias de comprensión oral: información y sentido global del discurso.

G2 Expresión oral

- Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.
- Planificación y producción de textos orales y multimodales.

G3 Interacción oral

- Estrategias de escuela activa y asertividad, teniendo en cuenta la perspectiva de género.
- Estrategias comunicativas para la resolución dialogada de conflictos.
- Interacciones orales en situaciones comunicativas.
- Estrategias de cortesía lingüística.

2.5. Comprensión escrita

- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: reformular hipótesis, interpretar sentidos figurados y significados no explícitos en los textos.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: información del sentido global del texto.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: comprobar hipótesis y extraer conclusiones.

2.6. Expresión escrita y multimodal

	- Aplicación de las normas ortográficas. - Presentación cuidada de las producciones escritas. - Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión. - Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección.
Competència específica 8: Lectura autónoma: Leer de manera autónoma obras y textos de carácter diverso, seleccionados atendiendo sus gustos e intereses, y compartir las experiencias de lectura.	
Criteris d'avaluació	8.1 Leer de manera autónoma obras diversas adecuadas a su edad y textos escritos y multimodales de los ámbitos personal, social y educativo; ser consciente de sus gustos y seleccionarlas con criterio propio y con autonomía progresiva. 8.2 Compartir las experiencias de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en los ámbitos educativo y social.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. Bloque 3: Lectura y literatura <u>3.1. Hábito Lector</u> - Identidad lectora: expresión de gustos e intereses. - Identidad lectora: valoración crítica de los textos.

	- La biblioteca del aula o del centro como punto de encuentro de actividades literarias compartidas. Comunidades lectoras. - Cuidado de los libros y las normas de funcionamiento de la biblioteca.
Competència específica 9: Competencia literaria: Leer y producir textos con intención literaria, sencillos, con lenguaje cercano al alumno, contextualizados en la cultura y la tradición, como fuente de placer y de conocimiento.	
Criteris d'avaluació	9.1 Leer y escuchar fragmentos literarios sencillos y obras completas, próximos a los intereses del alumno, y de manera guiada. 9.2 Interpretar textos literarios sencillos de la literatura popular y de autoría conocida, en el marco de la tradición literaria y del contexto sociocultural próximo. 9.3 Expresar opinión sobre textos y obras literarias, utilizando algunos recursos retóricos básicos de los géneros, de manera guiada. 9.4 Crear versiones de textos literarios sencillos (cuentos, poemas, canciones, dramatizaciones), individual y colectivamente. 9.5 Participar en manifestaciones literarias, recitales, representaciones teatrales, partiendo de modelos y de manera guiada.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. Bloque 3: Lectura y literatura <u>3.2. Literatura</u> - Obras o fragmentos variados y diversos de la literatura infantil adecuados a sus intereses y organizados en itinerarios lectores. - Elementos constitutivos esenciales de la obra literaria y de los diferentes géneros literarios.

- Estrategias para la interpretación de los textos literarios.
- Vínculos con otras manifestaciones artísticas y culturales.
- Planificación y producción de textos literarios.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instrumentes de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.

- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rubrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rubrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.

- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Llengua estrangera		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1:

Multilingüisme i interculturalitat. Reconéixer i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar-ne sobre el funcionament i prendre consciència dels propis coneixements, així com identificar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Criteris d'avaluació	1.1 Comparar les similituds i diferències entre diferents llengües i reflexionar, de manera progressivament autònoma, sobre els aspectes bàsics del seu funcionament.
	1.4 Mostrar interès i respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la llengua estrangera, valorant, amb l'ajuda ocasional del/de la docent, prejudicis i estereotips, i reconeixent la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.

Competència específica 2:

Comprensió oral. Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral.

Criteris d'avaluació	2.1 Escoltar de manera activa i interpretar, amb la guia ocasional del/de la docent, textos orals i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit quotidià, d'interès personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell.
	2.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com aplicar estratègies per a reconéixer vocabulari poc freqüent de l'àmbit social, personal i educatiu expressat de manera clara i senzilla.

Competència específica 3:

Comprensió escrita. Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar la comprensió escrita.

Criteris d'avaluació	3.1 Llegir i interpretar, amb la guia ocasional del/de la docent, textos escrits i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu pròxim, així com textos literaris adequats al seu nivell i expressats de manera comprensible i clara. 3.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, i anticipar el significat del vocabulari poc freqüent de l'àmbit personal, social i educatiu pròxim en textos escrits i multimodals. 3.4 Localitzar i seleccionar informació en mitjans digitals, amb la guia ocasional del/de la docent, a partir de diferents tipus de textos multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.
Competència específica 4: Expressió oral. Produir de manera guiada textos orals i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació.	
Criteris d'avaluació	4.1. Produir diferents tipus de textos orals i multimodals breus, amb una pronunciació, ritme i entonació adequats, a partir de models, amb la guia ocasional del/de la docent, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures bàsiques en situacions de l'àmbit personal, social i educatiu. 4.2. Utilitzar estratègies bàsiques, amb la guia ocasional del/de la docent, de planificació, producció i compensació, per a produir monòlegs breus.
Competència específica 5: Expressió escrita. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió.	
Criteris d'avaluació	5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills i breus de diversos gèneres textuais, en suports analògics i digitals, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, amb l'ajuda ocasional del/de la docent, utilitzant lèxic i estructures d'ús freqüent.
Competència específica 6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu.	

Criteris d'avaluació	6.1 Participar en converses, amb intercanvis d'informació breus i senzills, sobre temes predictibles, quotidians i de rellevància personal, en contextos analògics i digitals, utilitzant recursos com la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal.
Competència específica 7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	7.1 Mostrar interès per participar en la solució de problemes d'enteniment sobre assumptes quotidians de l'àmbit personal, social i educatiu. 7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar oralment o per escrit la seua informació o explicar els seus conceptes, de la L2 a la seua L1, o comunicar oralment de la seua L1 a la L2, que incloguen vocabulari freqüent, de manera guiada, per al que pot recórrer a l'ajuda d'altres participants.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús <u>Funcions comunicatives</u> - Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; rutines; indicacions i instruccions; expressió de la pertinença i la quantitat. - Unitats lingüístiques bàsiques d'ús comú i significats associats a aquestes estructures, com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i nombre, espai i relacions espacials, afirmació, exclamació, negació i interrogació. <u>Models contextuais i gèneres discursius</u> - Models contextuais i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna. <u>Lèxic bàsic i expressions</u>

	- Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure i vida quotidiana. - Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge). <u>Patrons sonors, accentuals i d'entonació</u> - Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons. <u>Convencions ortogràfiques</u> - Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>Estratègies de comprensió i expressió</u> - Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats. <u>Estratègies conversacionals</u> - Convencions i estratègies conversacionals bàsiques d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, demanar i donar indicacions, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar, etc. - Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. <u>Estratègies de mediació</u> - Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques. <u>Estratègies de transferència entre llengües</u> - Estratègies bàsiques d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal. - Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
--	--

	- Reconeixement de similituds i diferències lèxiques entre llengües. <u>Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error</u> - Autoconfiança i reflexió sobre l'aprenentatge. L'error com a instrument de millora. <u>Estratègies d'autoavaluació i coavaluació</u> - Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives <u>Einges analògiques i digitals</u> - Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera. Bloc 3. Cultura i societat <u>Aspectes sociolingüístics i socioculturals</u> - Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, a la vida quotidiana i a les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la llengua estrangera. <u>Diversitat lingüística i cultural</u> - Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics - Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures. - Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural. - Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera. - Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació. <u>Llengua estrangera com a mitjà de comunicació</u> - La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conèixer cultures i maneres de vida diferents.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	

Instrumentes de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari i del treball en grup i cooperatiu en rúbriques
- Rúbrica del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Escala de valoració de les actituds i d'autoavaluació END OF TERM.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació
- Rúbrica d'avaluació END OF TERM
- Rúbrica d'avaluació al professor

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de l'alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.

- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva.

- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.

- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Matemàtiques		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions reals de l'entorn personal, social i educatiu utilitzant estratègies informals, representacions i conceptes concrets.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar la informació de l'enunciat d'un problema o situació plantejada, relacionant-la amb altres situacions anàlogues del seu entorn pròxim i amb els coneixements i procediments adquirits. 1.2 Utilitzar i aplicar estratègies formals bàsiques aplicant els conceptes i procediments que li permeten obtindre la solució correcta en un problema o situació problemàtica. 1.3 Reflexionar sobre la coherència i l'adequació de la solució obtinguda al problema plantejat. 1.4 Connectar la situació problemàtica amb el seu entorn personal, educatiu i social, i extraure conclusions que li permeten plantejar problemes, del mateix context.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u>

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).
- Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
 - Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
 - Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud.
- Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.
- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.

- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i de succés elemental.

- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorrega un determinat succés en un experiment aleatori senzill.
- Regla de Laplace en successos equiprobables.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.
- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.
- Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.- Diferenciació entre població i mostra.
- Comparació entre mostres de la mateixa població.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.
- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6: Sentit del pensament computacional

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.
- Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.
- Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc.
- Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
- Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere.

	- Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
Competència específica 2: Observar, formular, explorar i comprovar conjectures senzilles sobre propietats i relacions matemàtiques concretes, reconeixent i connectant procediments, patrons, regularitats i estructures.	
Criteris d'avaluació	2.1 Realitzar conjectures matemàtiques a partir de l'observació o experimentació de casos concrets. 2.2 Connectar conceptes i relacions matemàtiques en –i mitjançant– els procediments de raonament matemàtic. 2.3 Analitzar i justificar patrons o regularitats, construint contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica. 2.4 Utilitzar i comparar amb fluïdesa i de manera flexible diferents procediments matemàtics relatius al càlcul, la mesura, el sentit espacial i geomètric, el tractament de dades o els processos aleatoris.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles. - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. - Càlcul mental. Estimació i aproximació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.

- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes).
- Operacions bàsiques
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
- Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.
- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Línies rectes, corbes.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa.
- Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i succés elemental.

- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorrega un determinat succés en un experiment aleatori senzill.
- Regla de Laplace en successos equiprobables.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.
- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.
- Interpretació de dades a partir de diferents interpretacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.
- Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre les nostres de la mateixa població.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.
- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6: Sentit del pensament computacional.

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.
- Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.
- Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc.
- Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.

	- Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere. - Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
Competència específica 3: Construir models matemàtics concrets i utilitzar conceptes i procediments matemàtics senzills per a abordar i interpretar situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	3.1 Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social. 3.2 Treballar matemàticament sobre un model concret amb la finalitat d'obtenir solucions que permeten descriure, interpretar i extraure conclusions sobre una situació real. 3.3 Identificar diferències i similituds entre models matemàtics corresponents a situacions reals en contextos similars. 3.4 Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. - Càlcul mental. Estimació i aproximació.

- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes).
- Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
 - Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
 - Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud.
- Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.
- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.
 - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià.
- Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats.
- Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.

- Concepte de succés i de succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorrega un determinat succés en un experiment aleatori senzill.
- Regla de Laplace en successos equiprobables.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÁLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.
- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions
- Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.
- Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.
- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6: Sentit del pensament computacional.

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.
- Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.
- Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc.

	- Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats. - Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere. - Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
Competència específica 4: Construir i aplicar algorismes senzills per a afrontar situacions i resoldre problemes rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social, organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant eines TIC.	
Criteris d'avaluació	4.1. Dissenyar i aplicar algorismes senzills mitjançant codis visuals i/o eines tecnològiques bàsiques per a resoldre situacions problemàtiques. 4.2. Descompondre patrons d'una certa complexitat en uns altres més senzills utilitzant programació per blocs. 4.3. Utilitzar la simbologia bàsica de la programació per blocs per a resoldre problemes. 4.4. Analitzar situacions d'una certa dificultat, per a definir i aconseguir estratègies guanyadores en jocs de lògica o jocs de tauler.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles. - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. - Càlcul mental. Estimació i aproximació. <u>FRACCIONS I DECIMALS.</u> - Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques. - Aproximació i arrodoniment de nombres decimals. - Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000. - Correspondència entre fraccions decimals i percentatges. - Introducció a la suma i resta de dues fraccions.

	Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills. - Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
Competència específica 5: Utilitzar amb correcció el simbolisme matemàtic, fent transformacions i algunes conversions entre representacions icònic-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques, per a descriure i analitzar situacions rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	5.1. Manejar les representacions icònico-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social, respectant les regles que els regeixen. 5.2. Realitzar conversions entre les representacions icònico-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social. 5.3. Seleccionar el simbolisme matemàtic adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit personal, educatiu i social.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.

- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Fraccions equivalents.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

	<u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència. - Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions. - Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills. - Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica). - Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang. - Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.
Competència específica 6: Comprendre i produir missatges orals i escrits concrets de manera informal, emprant un llenguatge matemàtic senzill per a comunicar i argumentar sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits que incloguen contingut matemàtic. 6.2. Comunicar aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics, emprant alguns elements formals bàsics. 6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit personal, educatiu o social. 6.4. Argumentar i debatre, contrastant amb els seus companys i companyes, els seus propis raonaments, secundant-se en el llenguatge matemàtic.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).

- Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.
- Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10.
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes).
- Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
 - Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud.
- Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.

Bloc 3: Sentit de la geometria. GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià.

- Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats.
- Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: gir, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i de succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.
- Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorrega un determinat succés en un experiment aleatori senzill.

	- Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació. - Regla de Laplace en successos equiprobables. - Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills. Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÁLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades - Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisi en casos senzills. - Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica). - Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang. - Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població. - Introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames. Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills. - Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
Competència específica 7: Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic juga un paper decisiu.	
Criteris d'avaluació	7.1 Reconèixer la importància de les matemàtiques per a la comprensió i el tractament d'algunes situacions o qüestions rellevants en la vida quotidiana de l'alumnat. 7.2 Identificar les matemàtiques a través d'alguns exemples de representacions, llenguatges i estratègies.

	7.3 Reconéixer i valorar la importància de la creació de conceptes, idees i eines matemàtiques, com a elements necessaris per a l'avanç social i cultural.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals. Bloc 2: Sentit de la mesura. <u>ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS.</u> - Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics. Bloc 3: Sentit de la geometria. <u>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</u> - Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere. Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat. <u>INCERTESA I PROBABILITAT</u> - Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa. Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere. Bloc 6: Sentit del pensament computacional

	<u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere.
Competència específica 8: Gestionar les emocions i actituds implicades en els processos matemàtics, acceptant la incertesa, les dificultats i els errors que aquests processos comporten, i controlant l'atenció per a aconseguir un aprenentatge significatiu i adaptable a diferents situacions. Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic juga un paper decisiu.	
Criteris d'avaluació	8.1. Interpretar els errors com a part del procés d'aprenentatge, regulant la frustració i aprenent a expressar emocions i actituds positives i adequades per a la seua superació. 8.2. Observar i revisar factors rellevants que intervenen en l'atenció i la comprensió, afavorint-les o dificultant-les, tant en el treball individual com en el col·laboratiu. 8.3. Inferir els recursos cognitius i emocionals del procés d'aprenentatge que sorgeixen en moments de dificultat o incertesa, així com en les situacions de conflicte derivades del treball en equip. 8.4. Assumir reptes i enfrontar-se a situacions problemàtiques donant una resposta tancada.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics. Bloc 2: Sentit de la mesura. <u>ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS.</u> - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds. Bloc 3: Sentit de la geometria.

	<u>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</u> - Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats. Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat. <u>INCERTESA I PROBABILITAT</u> - Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa. Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries. Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge. - La resolució de problemes de situacions quotidianes. - Entrevistes orals. - Avaluació de productes finals. - Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.	

- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rubrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rubrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.

- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva

- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.

- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.

- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Música i dansa		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Reconèixer i investigar obres de diversos gèneres i els components estructurals i tècnics més destacats en propostes musicals i multidisciplinàries d'èpoques i estils diferents a través de l'audició activa i vivencial.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar propostes musicals i escèniques de diferents èpoques, estils i gèneres, amb la distinció de les característiques, elements estructurals i tècnico-compositius més destacats. 1.2 Descriure els elements que conformen les diferents propostes musicals o multidisciplinàries, utilitzant un llenguatge específic. 1.3 Valorar les diferents manifestacions artístiques, el patrimoni musical i, també, de les arts escèniques respectant la seua diversitat.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi SB1.1 - Contextos musicals i culturals. G1 Obres - Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació. G2 Patrimoni - Els espais culturals i artístics. El patrimoni de la Comunitat Valenciana. G3 Gèneres escènics i musicals - Els gèneres escènics i musicals. Professions vinculades. G7 Normes de comportament - Actitud atenta en l'audició i davant propostes artístiques. El silenci individual. - Normes de comportament en l'audició musical i davant les propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa. SB1.2 - Elements i estructura

	G3 Ritme, tempo i caràcter - L'accent en compàs compost. Els canvis de tempo. G4 Melodia i harmonia - Frase i semifrase. Interval i cadència. La manera. Identificació. G5 Estructura i forma - Repetició, contrast i variació. - L'estructura i la forma G6 Elements escènics - Rols, materials i espais. - Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica. Bloc 2. Interpretació i creació 2.2. Propostes artístiques G1 Representació - Els personatges en propostes artístiques multidisciplinàries. - Espai i posició. Els segments corporals: expressió i gestualitat. G2 Elements escènics - Escenografia, vestuari i il·luminació. G6. Expressió de sensacions i opinions - Expressió de sensacions i opinions en propostes variades amb ús de la terminologia musical donada. Actitud oberta i respectuós. Confiança personal.
Competència específica 2: Explorar, distingir i relacionar els paràmetres del so, les característiques i representacions gràfiques pròpies, el silenci i les agressions acústiques, els instruments i la veu, a partir de l'anàlisi auditiva i visual.	

Criteris d'avaluació	2.1 Identificar les qualitats del so i les seues característiques, utilitzant elements gràfics i una terminologia adequada. 2.2 Classificar la veu, els instruments i les agrupacions musicals. 2.3 Valorar el silenci i les possibilitats sonores de l'entorn, identificant agressions acústiques, amb una actitud atenta i respectuosa davant les diferents manifestacions artístiques.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi <u>1.1 Contextos musicals i culturals.</u> G1 Obres - Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació. G4 Agrupacions vocals i instrumentals - Les agrupacions vocals, instrumentals i mixtes. G5 La veu - Registre de les veus i classificació. G6 Els instruments - Els instruments musicals: classificació per famílies, descripció i usos en agrupacions. Identificació visual i auditiva. G7 Normes de comportament - Actitud atenta en l'audició i davant propostes artístiques. El silenci individual. - Normes de comportament en l'audició musical i davant les propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa. <u>1.2 Elements i estructura</u> G1 So i silenci - Les agressions acústiques. G2 Les qualitats del so - Diferents graus d'altures, duracions, intensitats i timbres: representació gràfica. Bloc 2: Interpretació i creació. <u>2.1 Expressió individual i col·lectiva</u>

	G5 La notació musical - Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació.
Competència específica 3: Interpretar jocs i propostes musicals i escèniques diverses a través de la veu, els instruments, el cos i altres mitjans, buscant varietat expressiva.	
Criteris d'avaluació	3.1 Experimentar de manera col·lectiva a través de la veu, del cos, dels instruments i els elements sonors, jocs musicals, escènics i improvisacions, amb una fi expressiva. 3.2 Interpretar de manera col·lectiva, a través del cos, de la veu, dels instruments i diferents elements sonors, propostes musicals o escèniques diverses amb les habilitats tècniques bàsiques. 3.3 Valorar l'esforç i la coordinació en la interpretació individual o col·lectiva.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi <u>1.2 Elements i estructura</u> G3 Ritme, tempo i caràcter - L'accent en compàs compost. Els canvis de tempo. G5 Estructura i forma - Repetició, contrast i variació. - L'estructura i la forma G6 Elements escènics - Rols, materials i espais. - Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica. Bloc 2. Interpretació i creació <u>2.1 Expressió individual i col·lectiva</u> G1 Interpretació i tècnica vocal - Cançó a l'uníson, a capella i amb acompanyament. La memorització de repertori. G2 Interpretació i cura instrumental

	- Cura i manteniment dels instruments. La reutilització o transformació de materials de l'entorn en la construcció d'instruments senzills. - La tècnica en la pràctica instrumental. - Combinació de diferents altures, intensitats, duracions i timbres. Polirítmies senzilles. L'ostinato i la improvisació. G4 La comunicació - Expressió vocal i expressió corporal - El llenguatge escènic. G5 La notació musical - Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació. G6 Habilitats motrius - L'espai en la dansa. Les qualitats del moviment. G7 El moviment i la dansa - Coreografies en peces de diferents estils i gèneres. Danses variades de diferents estils, èpoques i cultures. <u>2.2. Propostes artístiques</u> G1 Representació - Els personatges en propostes artístiques multidisciplinàries. - Espai i posició. Els segments corporals: expressió i gestualitat. G2 Elements escènics - Escenografia, vestuari i il·luminació. G3. Elements expressius i comunicatius - Relació, imatge, acció i so.
Competència específica 4: Crear propostes musicals i escèniques breus de forma guiada a partir d'un o diversos llenguatges i mitjançant la participació en projectes.	
Criteris d'avaluació	4.1 Dissenyar propostes breus amb l'ús combinat dels elements del llenguatge musical o escènic. 4.2 Col·laborar en projectes artístics o multidisciplinaris de manera activa, aplicant les funcions concretes del rol assignat.

	4.3 Analitzar les fases d'un projecte artístic o multidisciplinari amb ajuda de guies.
Sabers bàsics	Bloc 2. Interpretació i creació <u>2.1 Expressió individual i col·lectiva</u> G3 Creació - Moviments, expressions corporals i coreografies senzilles. - Propostes musicals i sonoritzacions breus. G5 La notació musical - Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació. <u>2.2. Propostes artístiques</u> G4. Projectes artístics interdisciplinaris - Disseny, rols, selecció de materials, informació i criteris d'avaluació. - Les fases de projectes artístics: planificació, presa de decisions i avaluació. - Responsabilitat individual i grupal en la participació i en la creació de propostes senzilles. G6. Expressió de sensacions i opinions - Expressió de sensacions i opinions en propostes variades amb ús de la terminologia musical donada. Actitud oberta i respectuosa. Confiança personal.
Competència específica 5: Utilitzar recursos digitals i audiovisuals aplicats a la recerca, l'escolta, l'edició, la interpretació i la creació de produccions musicals, actuant d'acord amb la normativa vigent.	
Criteris d'avaluació	5.1 Localitzar informació i recursos musicals de forma guiada, utilitzant mitjans digitals diversos. 5.2 Utilitzar recursos digitals seleccionats en la creació, interpretació o enregistrament. 5.3 Conèixer la importància de les llicències d'ús, les normes de protecció de dades i l'autoria en el consum d'obres musicals i audiovisuals.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi

1.1 Contextos musicals i culturals.

G1 Obres

- Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació.

G2 Patrimoni

- Els espais culturals i artístics. El patrimoni de la Comunitat Valenciana.

G3 Gèneres escènics i musicals

- Els gèneres escènics i musicals. Professions vinculades.

G4 Agrupacions vocals i instrumentals

- Les agrupacions vocals, instrumentals i mixtes.

G5 La veu

- Registre de les veus i classificació.

G6 Els instruments

- Els instruments musicals: classificació per famílies, descripció i usos en agrupacions. Identificació visual i auditiva.

1.2 Elements i estructura

G1 So i silenci

- Les agressions acústiques. Estratègies d'afrontament, neutralització i millora.

G2 Les qualitats del so

- Diferents graus d'altures, duracions, intensitats i timbres: representació gràfica.

G3 Ritme, tempo i caràcter

- L'accent en compàs compost. La ruptura de l'accent. Els canvis de tempo. El caràcter i els elements musicals que el determinen.

G4 Melodia i harmonia

- Frase i semifrase. Interval i cadència. La manera. Identificació.
- Harmonia i l'acord. Melodia i textura.

G6 Elements escènics

- Rols, materials i espais.
- Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica.

Bloc 2: Interpretació i creació

2.1 Expressió individual i col·lectiva

G1 Interpretació i tècnica vocal

- El suport i la impostació en la parla i en el cant. Cura i manteniment de la veu: Hàbits saludables. Interpretacions variades i introducció a la cançó a dues veus. La creació breu de textos i musicalització.
- Cançó a l'uníson, a capella i amb acompanyament. La memorització de repertori.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Avaluació de productes finals.
- Examens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Observació directa i indirecta del grup.
- Observació directa i indirecta de cada alumne / a en el grup.

- Proves diagnòstiques inicials.
- Registres d'aula (quadern, material...).
- Rúbriques d'avaluació i autoevaluació.
- Treball diari i deures.
- Hàbits d'estudi i tècniques de treball.
- Proves de mínims.
- Proves de nivell d'interpretació amb instruments.
- Evaluació dels productes finals: audicions, concerts, murals, exposicions...

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)

- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.

- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.

- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.

- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.

- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció

- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat

- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.

- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)

- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)

- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.

- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.

- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.

- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais

- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.

- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.

- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.

- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Religió Catòlica		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat. 1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La dignitat humana, la igualtat i la diferència entre les persones. - Els drets humans en diàleg amb la visió cristiana. - Situacions vitals que plantegen preguntes existencials o morals per a la persona. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La relació de Jesús amb el seu Pare i amb l'Esperit: Déu Trinitat. - Reconeixement del paper de les dones en la Bíblia i en la història de l'Església.
Competència específica 2: Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.	

Criteris d'avaluació	2.1 Promover actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent alguns principis de l'ètica cristiana, plasman les seues conclusions en diferents suports. 2.2 Participar en accions solidàries i de servei a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La influència de les accions individuals en la transformació social a la llum de l'ètica cristiana. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La preferència de Jesucrist per les persones marginades. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - La visió cristiana de la interdependència, eco-dependència i interrelació. - Anàlisi de situacions pròximes de vulnerabilitat i disseny de propostes transformadores aplicant els principis de l'ètica cristiana. - La responsabilitat i el respecte en l'ús dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.
Competència específica 3: Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.	
Criteris d'avaluació	3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials. 3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent aquells valors morals que promouen el bé comú.
Sabers bàsics	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - Maria, model de creient. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - El manament de l'amor com a arrel de l'ètica cristiana i compromís amb el bé comú. - Valors propis de l'Evangeli: les benaurances i el Regne de Déu.

	- Compromís i transformació social en l'acció de l'Església. - Pensament crític i ètic per a la convivència democràtica.
Competència específica 4: Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.	
Criteris d'avaluació	4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribueix a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges. 4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavoreix la trobada i el diàleg intercultural.
Sabers bàsics	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - Ritus, tradicions i festes de diverses religions entorn del naixement, el matrimoni i la mort, explicitant l'aportació del cristianisme. - Obres d'art, composicions musicals, i construccions arquitectòniques representatives del cristianisme, comparades amb les d'altres cultures i religions.
Competència específica 5: Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.	
Criteris d'avaluació	5.1 Asumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi de textos bíblics. 5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, respectant el religiós en la pluralitat de cultures.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - Valoració de la dimensió espiritual i religiosa en un mateix i en els altres. - Expressió, en diversos llenguatges de la pròpia vivència personal, entorn de les festivitats, tradicions i celebracions religioses.

	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La vida cristiana i la celebració dels sagraments. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - Estima del diàleg intercultural i interreligió per a una convivència pacífica i democràtica.
Competència específica 6: Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.	
Criteris d'avaluació	6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences. 6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La responsabilitat personal i social des del punt de vista cristià. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La passió, mort i resurrecció de Jesús i la celebració de la Pasqua a l'Església. - El Credo de l'Església Catòlica. - Reflexió i anàlisi sobre les experiències religioses narrades en diversos relats bíblics o recollides en biografies significatives. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - Establiment d'un primer diàleg fe i ciència, des del respecte, la curiositat i l'escolta.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.	

- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Registre d'activitats d'aula.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Escala de valoració del treball de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de l'alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.

- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.

- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.

- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.

- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.

- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.

- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.

- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció

- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat

- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.

- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)

- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)

- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Valencià: llengua i literatura		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat: Reconéixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn; evitar prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar les varietats lingüístiques de la Comunitat Valenciana, de l'Estat espanyol i del món. 1.2 Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives dels àmbits personal, social i educatiu. 1.3 Mostrar interès per les varietats lingüístiques del seu entorn, i identificar les característiques bàsiques. 1.4 Detectar en contextos pròxims, de manera guiada, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i valorar la lingüística del món. 1.5 Reflexionar, de manera guiada, aspectes del funcionament de la llengua, a partir de l'observació i la comparació de paraules i oracions, de diferents llengües.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Biografia lingüística personal. - Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic. - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.

	- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u> - Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües.
Competència específica 2: Comprensió oral i multimodal: Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.	
Criteris d'avaluació	2.1 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu. 2.2 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals.

	2.3 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, de manera guiada, dels àmbits personal, social i educatiu. 2.4 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos multimodals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori. - Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció. - Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació. <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

	- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u> - Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües.
Competència específica 3: Comprensió escrita i multimodal: Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.	
Criteris d'avaluació	3.1 Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu. 3.2 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de diferents textos sobre coneixements diversos. 3.3 Identificar el tipus i l'estructura dels textos i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, avaluar la seua qualitat, fiabilitat i idoneïtat en funció de l'objectiu de la lectura. 3.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar la seua utilitat en funció dels objectius de lectura diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera guiada.

	3.5 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció i gestió de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori. - Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció. - Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació. <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u>

	- Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües. <u>2.5. Comprensió escrita</u> - Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació. - Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació paratextual i gràfica. - Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies. - Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos. - Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text. - Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions.
Competència específica 4: Expressió oral: Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació dels àmbits familiar, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	4.1 Produir, de manera guiada, discursos orals estructurats, sobre coneixements diversos, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant connectors bàsics.

	4.2 Produir discursos orals amb una pronunciació clara, i amb un ritme i entonació adequats, i incorporar recursos no verbals bàsics que reforcen el discurs i fent ús de suports audiovisuals. 4.3 Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari adequat, sense expressions col·loquials, i amb varietat d'estructures morfosintàctiques. 4.4 Localitzar i seleccionar informació en dues o més fonts, analògiques i digitals, de manera guiada, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i citant les fonts.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori. - Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció. - Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació. <u>2.2. Alfabetització informacional</u>

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
 - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
 - Diferenciació entre fets i opinions.
 - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
 - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
 - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
 - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- 2.3. Reflexió sobre la llengua
- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
 - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
 - Formulació i comprovació d'hipòtesi.
 - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
 - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
 - Signes de puntuació.
 - Relacions de forma i significat entre les paraules.
 - Relacions sintàctiques de les paraules.
 - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
 - Estratègies per a la transferència entre les llengües.
- 2.4. Comunicació i interacció oral
- G2 Expressió oral
- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.
 - Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
 - Planificació i producció de textos orals i multimodals.

Expressió escrita i multimodal: Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.	
Criteris d'avaluació	5.1 Produir, a partir d'exemples i de manera guiada, escrits i multimodals de gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu adequats i coherents, amb vocabulari no discriminatori apropiat i estratègies bàsiques de cohesió. 5.2 Utilitzar, de manera acompanyada puntualment i reflexió progressiva, els coneixements lingüístics i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge i la terminologia elemental corresponent. 5.3 Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera guiada mitjançant instruments i estratègies bàsiques, com a part explícita del procés d'escriptura. 5.4 Localitzar, seleccionar, gestionar i integrar en el text, de manera puntualment acompanyada, la informació de dues o més fonts, i incloure les seues referències al compartir-la.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius.

- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.6. Expressió escrita i multimodal

- Aplicació de les normes ortogràfiques.

	- Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 6: Interacció oral, escrita i multimodal: Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.	
Criteris d'avaluació	6.1 Interactuar oralment, de manera pautada, coneixements que s'ajusten a la situació comunicativa, a través de suports, utilitzant un vocabulari apropiat i ètic i recursos com a cortesia lingüística, l'entonació, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, emprant estratègies d'escolta activa per a la construcció d'un discurs comú. 6.2 Utilitzar, amb l'ajuda de pautes, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada, el consens i la gestió dialogada de conflictes. 6.3 Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els lingüístics discriminadors a través de la reflexió conjunta. 6.4 Interactuar en textos escrits, de manera síncrona amb ajuda, empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges adequats amb un vocabulari apropiat i ètic. 6.5 Interactuar en textos multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Biografia lingüística personal. - Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic. - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

2.4. Comunicació i interacció oral

G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.

G2 Expressió oral

	- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades. - Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal. - Planificació i producció de textos orals i multimodals. G3 Interacció oral - Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere. - Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes. - Interaccions orals en situacions comunicatives. - Estratègies de cortesia lingüística. <u>2.6. Expressió escrita i multimodal</u> - Aplicació de les normes ortogràfiques. - Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 7: Mediació oral, escrita i multimodal: Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles dels àmbits personal, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	7.1 Mostrar interès en participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, en situacions habituals dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar la informació o explicar els conceptes, de manera oral o escrita, entre llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2); tot en textos sobre assumptes diversos que incloguen vocabulari freqüent. 7.3 Seleccionar, de manera guiada, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals i escrites d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2), com per exemple l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.

- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.

- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.

- Formulació i comprovació d'hipòtesi.

- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.

- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.

- Signes de puntuació.

- Relacions de forma i significat entre les paraules.

- Relacions sintàctiques de les paraules.

- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.

- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4. Comunicació i interacció oral

G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.

G2 Expressió oral

- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.

- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.

- Planificació i producció de textos orals i multimodals.

G3 Interacció oral

- Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere.

- Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes.

- Interaccions orals en situacions comunicatives.

	- Estratègies de cortesia lingüística. <u>2.5. Comprensió escrita</u> - Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació. - Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació paratextual i gràfica. - Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies. - Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos. - Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text. - Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions. <u>2.6. Expressió escrita i multimodal</u> - Aplicació de les normes ortogràfiques. - Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 8: Lectura autònoma: Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos, i compartir les experiències de lectura.	
Criteris d'avaluació	8.1 Llegir de manera autònoma obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu; ser conscient dels seus gustos i seleccionar-les amb criteri propi i amb autonomia progressiva. 8.2 Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en els àmbits educatiu i social.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.

	- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació. Bloc 3: Lectura i literatura <u>3.1. Hàbit Lector</u> - Identitat lectora: expressió de gustos i interessos. - Identitat lectora: valoració crítica dels textos. - La biblioteca de l'aula o del centre com a punt de trobada d'activitats literàries compartides. Comunitats lectores. - Cura dels llibres i les normes de funcionament de la biblioteca.
Competència específica 9: Competència literària: Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.	
Criteris d'avaluació	9.1 Llegir i escoltar fragments literaris senzills i obres completes, pròxims als interessos de l'alumne, i de manera guiada. 9.2 Interpretar textos literaris senzills de la literatura popular i d'autoria coneguda, en el marc de la tradició literària i del context sociocultural pròxim. 9.3 Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics bàsics dels gèneres, de manera guiada. 9.4 Crear versions de textos literaris senzills (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individual i col·lectivament. 9.5 Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i de manera guiada.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.

- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

Bloc 3: Lectura i literatura

3.2. Literatura

- Obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Elements constitutius essencials de l'obra literària i dels diferents gèneres literaris.
- Estratègies per a la interpretació dels textos literaris.
- Vincles amb altres manifestacions artístiques i culturals.
- Planificació i producció de textos literaris.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.

- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rubrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rubrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de l'alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.

- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva

- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.

- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.

- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 5é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Valors ètics i cívics		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Dialogar i debatre de manera assertiva i respectuosa en situacions de l'entorn personal, educatiu i social de l'alumnat per poder arribar a acords o consensos.	
Criteris d'avaluació	1.1. Participar en debats i diàlegs respectant el torn de paraula amb escolta activa, dialogant de manera assertiva i utilitzant un llenguatge inclusiu i igualitari. 1.2. Arribar a acords integrant els plantejaments i les intervencions de la resta de participants mitjançant el diàleg col·lectiu. 1.3. Utilitzar adequadament els conceptes treballats en la matèria de manera oral i escrita.
Sabers bàsics	Bloc 5: Participació - Habilitats Diàleg i debat. Pensament crític i creatiu o treball en equip. - Àmbits Processos participatius en els àmbits escolar i local o activisme en les esferes escolar i local.
Competència específica 2: Reconèixer les emocions pròpies i alienes en situacions de conflicte de l'àmbit escolar i personal, i gestionar-les emprant estratègies senzilles per trobar solucions equitatives.	
Criteris d'avaluació	2.1. Valorar i respectar les diferències culturals, especialment en les situacions de conflicte durant l'ús de les xarxes socials i l'elaboració de les normes de classe i en els espais comuns del centre. 2.2. Respectar la imatge, la dignitat i els drets de les altres persones en l'ús de la comunicació digital.

Sabers bàsics	Bloc 1: Persona - El benestar físic i emocional o autoconcepte i autoestima Emocions i sentiments Educació afectiva i sexual - La diversitat Diversitat familiar, sexual i de gènere Diversitat social i cultural - La igualtat entre dones i homes Sexisme i estereotips de gènere Prevenió de l'abús sexual i la violència masclista Dones i àmbits de coneixement Llenguatge igualitari
Competència específica 3: Participar en l'elaboració de les regles de convivència escolar en el marc dels principis democràtics i dels drets de la infància.	
Criteris d'avaluació	3.1. Intervindre de manera proactiva en els processos participatius de l'aula i del centre. 3.2. Analitzar les causes dels incompliments de les normes elaborades i proposar mesures reparadores. 3.3. Identificar i descriure els agents i els processos que han intervingut en la concreció de les normes de convivència del centre i altres contextos educatius com, per exemple, el menjador i el transport escolar.
Sabers bàsics	Bloc 2: Pau - La resolució de conflictes Estratègies per a abordar els conflictes de manera positiva: provenció. Conflicte com a oportunitat per a la resiliència, assertivitat i creativitat. Maltractament, assetjament i exclusió. Cultura de la pau i la no violència.

	Conductes addictives.
Competència específica 4: Identificar, analitzar i valorar críticament estereotips que incideixen en el benestar físic i emocional propi i aliè i en l'establiment de relacions interpersonals igualitàries.	
Criteris d'avaluació	4.1. Descriure el seu aspecte físic i les característiques que defineixen el seu estil personal expressant una imatge positiva i meditada. 4.2. Identificar senyals de desigualtat de gènere, sexisme i masclisme en materials didàctics, llenguatge, anuncis publicitaris, videojocs, produccions audiovisuals i xarxes socials. 4.3. Identificar i explicar les repercussions dels estereotips discriminatoris en la convivència de les persones.
Sabers bàsics	Bloc 1: Persona - El benestar físic i emocional o autoconcepte i autoestima Emocions i sentiments Educació afectiva i sexual
Competència específica 5: Identificar en l'entorn proper els beneficis dels valors democràtics promoguts per les lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania participativa i responsable.	
Criteris d'avaluació	5.1. Buscar, seleccionar i exposar informació de fonts fiables referida als valors democràtics en l'entorn pròxim. 5.2. Participar en el debat sobre els beneficis dels valors democràtics en l'entorn més pròxim amb aportacions raonades.
Sabers bàsics	Bloc 2: Pau - Els deures i els drets de les persones o Normes de convivència de les esferes escolar, familiar i social Marc ètic per a l'ús de dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials. Principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans Convenció sobre els Drets de la Infància Valors democràtics

Competència específica 6: Proposar i implicar-se en accions front a situacions de desigualtat i injustícia social en l'àmbit escolar i l'entorn proper en el marc dels principis d'una societat igualitària i inclusiva.	
Criteris d'avaluació	6.1. Detectar situacions injustes en l'entorn pròxim, les xarxes socials i els mitjans de comunicació. 6.2. Planificar i participar en accions transformadores de les situacions d'injustícia en l'entorn pròxim basades en el respecte als drets humans.
Sabers bàsics	Bloc 3: Prosperitat - La desigualtat Per raó de gènere, origen, creença i cultura Estereotips i prejudicis Conductes solidàries i altruistes
Competència específica 7: Identificar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de l'entorn proper.	
Criteris d'avaluació	7.1. Identificar els principals problemes del planeta i relacionar-los amb algun dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. 7.2. Identificar i avaluar l'impacte de les pròpies accions en les esferes escolar, familiar i local en relació amb la sostenibilitat ecològica. 7.3. Idear i planificar en equip accions innovadores encaminades a la cura i la protecció de les persones, els animals i l'entorn pròxim.
Sabers bàsics	Bloc 3: Prosperitat - Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. Fam i pobresa. Explotació infantil. Bloc 4: Planeta - Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. Impacte de l'ésser humà en el planeta.

Límits del planeta i canvi climàtic.
Empatia, cura i respecte dels éssers vius i el medi natural.
Accions quotidianes, activisme i empenedoria escolar.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instrument de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.

- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.

- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Tercer cicle: 6é curs

CEIP Jaume I (Mislata)

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.	
Criteris d'avaluació	1.1 Buscar informació en Internet, de forma guiada, segura i eficient, usant dispositius, programes i aplicacions informàtiques senzills. 1.2 Comunicar-se utilitzant plataformes i aplicacions en línia, principalment el correu electrònic, fòrums i xats, aplicant les normes de la netiqueta. 1.3 Crear textos, presentacions i vídeos en format digital utilitzant pautes per a la seua elaboració. 1.4 Identificar hàbits de conducta saludable i segura en l'ús de les tecnologies digitals. 1.5 Identificar conductes segures i poc segures en l'ús de la tecnologia, relacionades amb les identitats falses i la protecció antivirus.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació - Realització d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats Bloc 2: Tecnologia i digitalització <u>2.1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.</u> G2. Comunicació en la xarxa - Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic.

- Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones en xarxa: el xat i el fòrum.
 - Utilització de les xarxes socials per a la comunicació i la construcció de la ciutadania digital.
 - La netiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules.
 - Netiqueta digital, regles bàsiques de cortesia i respecte en les xarxes socials i estratègies per a resoldre problemes en la comunicació digital a través de xats i fòrums: respecte a la temàtica, ús moderat de les icones, respecte cap a altres opinions.
- G3. Dispositius, programes i aplicacions informàtiques
- Cercadors.
 - Emmagatzematge de dades (imatges, documents, xifres...)
 - Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...)
 - Presentació de la informació: presentacions i vídeos.
 - Estratègies bàsiques de mecanografia.
 - Entorn personal d'aprenentatge.
 - Problemes tècnics senzills en les aplicacions i dispositius TIC de manera guiada.
- G4. Salut i seguretat
- Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament.
 - Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: ciberassetjament, empremta digital, propietat intel·lectual, protecció de la informació personal en les xarxes socials.
 - Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
 - Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: "amics" d'internet, emails amb enllaços o descargables dubtosos.

	G5. Utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació - Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contraste i comparació. - Estratègies de recollida, emmagatzament i representació de dades que faciliten la comprensió i l'anàlisi. Citat. Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions.
Competència específica 2: Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.	
Criteris d'avaluació	2.1 Plantejar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural pròxim i identificar possibles fonts susceptibles de proporcionar informació segura, fiable i útil per a abordar-los. 2.2 Proposar diferents solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural pròxim utilitzant tècniques de pensament de disseny i pensament computacional. 2.3 Elaborar cooperativament un producte final que done solució a un problema senzill de disseny relacionat amb l'entorn natural, social o cultural pròxim, establint uns objectius precisos i provant diferents prototips o solucions, utilitzant de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials adequats.

	2.4 Avaluar, de forma guiada, el procés seguit en les diferents fases del disseny i desenvolupament d'un projecte senzill i identificar possibilitats de millora. 2.5 Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny, explicant els passos seguits, i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix o no amb els seus objectius. Identificar possibles reptes per a futurs projectes.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació - Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i realització de prediccions raonades. - Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts. Bloc 2: Tecnologia i digitalització. <u>2.2. Projectes de disseny i pensament computacional.</u> G1. Projectes de disseny - Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret. - Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes. - Expressió de diferents solucions o respostes. - Selecció de l'aspecte a desenvolupar. - Comprovació, disseny, prototip i/o prova. - Avaluació - Presentació i comunicació. G2. Pensament computacional - Abstracció - Pensament algorítmic - Descomposició en parts més senzilles - Identificació de patrons

- Pensament lògic utilitzant variables que contenen dos valors (vertader/fals, sí/no)

G3. Tecnologia

- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.
- Operadors mecànics i màquines simples (sensors, motors...).
- Recursos digitals: realitat virtual, realitat augmentada, simuladors, impressores 3D...
- Circuits elèctrics bàsics: elements, efectes, ús quotidià

G4. Iniciació a la programació

- Programació per blocs amb elements manipulatius no tecnològics (activitats desendollades).
- Programació per blocs a través de robots programables senzills.
- Programació per blocs en entorns digitals.

G5. Treball Cooperatiu

- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.
- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives
- Estratègies en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia, valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge

Bloc 3: Societats i territoris

3.1 Reptes del món actual

G1. Pensament crític

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a través de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

	- Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions.
Competència específica 3: Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentació.	
Criteris d'avaluació	3.1 Mostrar curiositat de manera sostinguda sobre qüestions relacionades amb el medi natural, social o cultural, buscant informació de manera sistemàtica i formulant preguntes sobre elles. 3.2 Buscar, seleccionar, contrastar i organitzar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim. 3.3 Disenyar i realitzar de forma guiada experiments senzills utilitzant de manera segura els instruments i dispositius apropiats, realitzant observacions i mesuraments precisos, i registrant els resultats obtinguts. 3.4 Identificar diferents respostes donades a preguntes relacionades amb l'entorn natural, social i cultural pròxim, contrastar-les amb la informació obtinguda de fonts fiables i segures i formular una conclusió personal. 3.5 Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix amb els seus objectius.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació - Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el mitjà pròxim. - Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles usant llenguatge científic bàsic adquirit. - Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions realitzades en diferents formats, utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit. G2. Professions científiques i tecnològiques amb perspectiva de gènere

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere.

1.2 La vida en el nostre planeta.

G1. Éssers vius

- La cèl·lula
- La cadena alimentària

1.3 Matèries, força i energia.

G1. Matèria

- La matèria i les seues propietats. Massa, volum i densitat.

G2. Forces i energia

- Les forces i el moviment. Els efectes que produeixen les forces, deformacions i moviment. La velocitat i la gravetat.
- L'energia. Formes i propietats. La transformació de l'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables, sostenibilitat.

Bloc 3: Societats i territoris.

3.1. Reptes del món actual.

G1. Pensament crític

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

Competència específica 4:

Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.	
Criteris d'avaluació	4.1 Identificar els principals òrgans del cos humà i les seues funcions, relacionant-les amb hàbits de vida saludables. 4.2 Adoptar i promoure estils de vida saludable que contribuïsquen a la millora del benestar físic, mental i emocional tant individual com col·lectiu. 4.3 Reconéixer i respectar les emocions i sentiments propis i aliens i manejar-los de manera que contribuïsquen al benestar propi i col·lectiu. 4.4 Descriure, explicar i acceptar els canvis que es produeixen en el propi cos en aquest període vital i adoptar hàbits de cura i respecte cap a si mateix i els altres relacionats amb aqueixos canvis. 4.5 Reconéixer, respectar i valorar les diferències individuals com una riquesa, especialment en el que concerneix la identitat de gènere.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u> G3. Desenvolupament sostenible - Equilibri entre el desenvolupament social i econòmic i la defensa del medi ambient. - Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament. - La publicitat i l'etiquetatge dels productes que consumeix l'alumnat. G4. El cos humà - L'organització del cos humà. Sistemes, aparells i funcions. Equilibri i relació entre totes elles. - Relació amb l'entorn i amb els altres. - Hàbits per a la salut física, alimentació i nutrició, descans i activitat física com a elements per a la cura i el respecte per un mateix i per l'entorn. Sostenibilitat. - L'aparell reproductor i la sexualitat responsable. G5. Educació emocional

	- Establiment d'hàbits per a desenvolupar una salut emocional i mental equilibrades que fomenten l'autoestima i l'autoconcepte, l'empatia i el respecte pels altres. - Acceptació dels canvis físics i emocionals derivats de l'inici de l'adolescència i la pubertat que condicionen unes relacions socials i afectives sanes. - Coneixement i acceptació d'un mateix i dels altres. Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts. G2. Drets i llibertats. - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions.
Competència específica 5: Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.	
Criteris d'avaluació	5.1 Analitzar i explicar les relacions que es produeixen en un ecosistema o un paisatge significatiu per a l'alumnat tenint en compte els factors naturals i socials. 5.2 Analitzar críticament l'impacte que suposa l'acció humana en el medi tant a nivell local com global. 5.3 Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació raonades, viables i sostenibles orientades a la conservació i cura del medi ambient i el paisatge.

	5.4 Analitzar els canvis que es produeixen en el paisatge i en un ecosistema a conseqüència del pas del temps, de l'acció dels factors naturals i de l'acció humana que actuen sobre ell. 5.5 Identificar i justificar les accions pròpies realitzades habitualment en l'entorn pròxim en benefici del consum responsable de béns i serveis.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.1 Iniciació a l'activitat científica.</u> G1. Fases del raonament científic i de l'experimentació - Vocabulari científic bàsic per a comunicar de manera oral o gràfica el resultat de les investigacions. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u> G2. Paisatges i ecosistemes - Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes. - Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació. - El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural. - L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències. G3. Desenvolupament sostenible - Equilibri entre el desenvolupament social i econòmic i la defensa del medi ambient. - Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament. - La publicitat i l'etiquetatge dels productes que consumeix l'alumnat. <u>1.3 Matèries, força i energia.</u> G2. Forces i energia - Les forces i el moviment. Els efectes que produeixen les forces, deformacions i moviment. La velocitat i la gravetat. - L'energia. Formes i propietats. La transformació de l'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables, sostenibilitat. G3. Màquines i instruments.

- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.
- Ús d'instruments de mesura i de càlcul.
- Màquines i estructures. Elements que les componen.
- Valoració dels avanços científics i tecnològics i la seua relació amb la societat actual.

Bloc 3. Societats i territoris

3.1 Reptes del món actual.

G1. Pensament crític.

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics i documents audiovisuals procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats.

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

3.4 Consciència ecosocial.

G1. Representació

- Representació cartogràfica.

G2. El clima

- Factors climàtics: distribució dels climes.
- El canvi climàtic: accions d'afrontament.

G3. Responsabilitat ecosocial.

- La Terra en el seu concepte geològic i geogràfic.
- El Sistema Solar.

	- L'Univers. - L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació. - Turisme sostenible. - Elements del relleu a nivel europeu. - Reconeixement dels paisatges agropecuaris i turístics. - Xarxes de transports i comunicacions.
Competència específica 6: Situat cronològicament i espaciamentl els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps, i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seua interrelació.	
Criteris d'avaluació	6.1 Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada, lustre, segle i mil·lenni, per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat. 6.2 Situar espacial i temporalment els fets socials i persones rellevants de la història de la Comunitat Valenciana i d'Espanya mostrant la seua interrelació i incorporant la perspectiva de gènere. 6.3 Situar i ordenar cronològicament els canvis de major rellevància en la humanitat fins a l'actualitat. 6.4 Descriure l'evolució d'algunes formes de vida representatives fins a l'actualitat. 6.5 Identificar i analitzar relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre elements destacats del medi social i cultural fins a l'actualitat.
Sabers bàsics	Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

	G2. Drets i llibertats - Noció de diversitat cultural. - Noció de drets i llibertats. - Noció d'obligacions. <u>3.2. Societats en el temps</u> G1. El pas del temps - Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). G3. Societats i diversitat cultural - Societats i cultures de l'Època Medieval i Moderna. - La societat de l'antic règim i revolució liberal, així com els canvis socials i econòmics produïts a Espanya. - Aproximació a la història recent (Guerra Civil, dictadura i transició) i a la memòria democràtica. G4. Interpretació històrica - Noció de canvi, continuïtat, simultaneïtat i duració i evidència.
Competència específica 7: Identificar i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les seues principals institucions i funcions.	
Criteris d'avaluació	7.1 Identificar i descriure els elements, estructura i funcions dels principals òrgans de govern del municipi, la província, la Comunitat Valenciana, Espanya i la Unió Europea, i reconèixer la seua funció i responsabilitat en el benestar de les persones i en la millora de la convivència social. 7.2 Distingir les característiques i funcionament de l'estructura política i territorial del municipi, la Comunitat Valenciana, Espanya i la Unió Europea. 7.3 Distingir les funcions de l'administració del municipi i de la Comunitat Valenciana, destacant la importància i el valor de les mateixes per a la ciutadania, la participació ciutadana i el desenvolupament dels principis del funcionament democràtic.
Sabers bàsics	Bloc 3: Societats i territoris.

3.1. Reptes del món actual.

G1. Pensament crític

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

3.3. Alfabetització cívica

G1. Organització social

- Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.
- La Constitució Espanyola.
- Identificació de l'organització social d'Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.

G2. Estructura política

- Institucions de govern municipals, autonòmiques i estatals.
- Aproximació a la Unió Europea: organització territorial, institucions, competències i responsabilitats.
- Reconeixement de l'organització política i territorial d'Espanya.
- La monarquia parlamentària.
- Diferenciació de formes de govern: règims democràtics i autoritaris.

G3. Població

- Moviments migratoris a la Comunitat Valenciana, Espanya i Europa.

	- Identificació de les característiques demogràfiques dels països desenvolupats i subdesenvolupats - Reconeixement i respecte per la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.
Competència específica 8: Reconéixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.	
Criteris d'avaluació	8.1 Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i descriure les seues característiques més destacades, incloent-hi la seua localització geogràfica i el seu origen històric. 8.2 Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i proposar accions per a la seua conservació i difusió.
Sabers bàsics	Bloc 1: Cultura científica. <u>1.2 La vida en el nostre planeta.</u> G2. Paisatges i ecosistemes - Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes. - Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació. - El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural. - L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències. Bloc 3: Societats i territoris. <u>3.1. Reptes del món actual.</u> G1. Pensament crític - Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts. - Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics. - Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

3.2. Societats en el temps.

G2. Educació patrimonial

- Tipologia, paper social i cultural del patrimoni.
- Elements patrimonials aplicant nocions temporals bàsiques.
- Emissió de judicis de valor sobre l'origen del patrimoni i la seua relació amb els esdeveniments històrics.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la pràctica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.

- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)

- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).

- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).

- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Educació Física		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Identificar i incorporar hàbits saludables bàsics en la vida quotidiana, desenvolupant un estil de vida actiu, a través de l'activitat física regular i adequada.	
Criteris d'avaluació	1.1. Adoptar hàbits saludables relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i la higiene postural que contribueixen a la millora de la salut física, mental i emocional, i reconèixer els efectes negatius del sedentarisme i les conductes nocives, a més de valorar els beneficis que aporta un estil de vida actiu. 1.2. Adoptar mesures de prevenció, així com aplicar protocols d'actuació davant els accidents. 1.3. Incorporar autònomament les fases d'activació i volta a la calma en diferents propostes d'activitat física, relacionant-les amb la condició física i interioritzant aquestes rutines com un hàbit de pràctica motriu saludable i responsable. 1.4. Practicar activitat física de manera regular, a través de la realització de rutines d'exercicis, jocs o pràctiques preesportives en situacions individuals i col·lectives que fomenten una interacció i convivència harmonioses.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G1. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva física</u> - Higiene postural i mides de prevenció d'accidents. - Respiració i relaxació. - Hàbits saludables d'higiene corporal i postural, d'alimentació i d'hidratació. - Beneficis d'un estil vida actiu basat en l'activitat física regular. El valor del descans. Alimentació saludable. - Efectes negatius del sedentarisme, la mala alimentació i altres comportaments no saludables. - Factors que influeixen en el conte del cos.

G2. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva psicològica

- Benestar personal. Respecte, consciència i acceptació del cos propi. Gestió de les emocions.
- Autoconcepte i autorregulació. Fortaleses i debilitats.
- Consolidació de l'autoconeixement.

G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social

- Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals.
- Jocs i activitat físico-esportiva igualitària com a pràctica social saludable front a hàbits nocius.
- Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius.
- La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips.

G4. Principis generals anatòmics i funcionals del cos en moviment

- Aparells implicats en l'activitat física i el moviment: aparell locomotor.

G5. Aplicacions digitals i recursos tecnològics per al control de l'activitat física des d'una perspectiva saludable

- Recursos tecnològics relacionats en la salut.
- Control de paràmetres corporals implicats en l'activitat física.

Bloc 2. Organització i gestió de l'activitat física.

G1. Gestió i planificació de l'activitat física

- Programes d'activitat física: seguiment i valoració del procés i efectes (àmbit físic, psicològic i social).

G2. Organització de l'activitat física

- Elecció de l'activitat basada en criteris saludables segons l'us i la finalitat.
- Rutines d'activació, calfament i regrés a la calma.
- Programa personal d'activitat física basat en criteris saludables.

G3. Mides per a la prevenció de lesions i seguretat en la pràctica d'activitat física

- Normes de seguretat bàsiques. Coneiximent dels principals riscos.
- Mecanismes de control corporal per a la prevenció de lesions. Equipació adequada.

	- Actuacions i protocols bàsics davant accidents en les activitats físico-esportives: protegir, avisar i socórrer (PAS), posicions de seguretat; reanimació cardiopulmonar (RCP). - Consciència de les possibilitats i limitacions personals. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius <u>G1. La condició física</u> - Les capacitats físiques bàsiques en l'àmbit lúdic i l'activitat física. - L'adaptació i autorregulació de l'esforç a l'intensitat i duració de l'activitat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a conseqüència de l'esforç realitzat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a indicador de l'intensitat de l'activitat. <u>G2. Capacitats perceptivo-motrius i habilitats motrius</u> - Percepció i estructuració espai-temporal. - Combinació d'habilitats i creativitat motrius. <u>G3. Els jocs</u> - Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats. - Grans jocs i trobades. <u>G4. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tècnics</u> - Gestos tècnics bàsics. <u>G5. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tàctics</u> - Estratègies de progressió, cooperació, oposició i col·laboració-oposició.
Competència específica 2: Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades des d'un plantejament crític.	
Criteris d'avaluació	2.1. Reconèixer i acceptar la corporalitat, valorant i respectant les possibilitats i limitacions personals i alienes, a través de la participació i la resolució de reptes i accions motrius individuals i en convivència que impliquen esforç, autoregulació i gestió de les emocions.

	2.2. Relacionar els principals elements anatòmics i funcionals implicats en el moviment i l'activitat física, en situacions motrius transferibles al seu espai vivencial. 2.3. Adquirir un domini i un control corporal adequat, adaptant-se a les demandes de la resolució de problemes en accions motrius variades.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G2. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva psicològica</u> - Benestar personal. Respecte, consciència i acceptació del cos propi. Gestió de les emocions. - Autoconcepte i autoregulació. Fortaleses i febleses. - Consolidació de l'autoconeixement. <u>G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social</u> - Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals. - Jocs i activitat físicoesportiva igualitària com a pràctica social saludable enfront d'hàbits nocius. - Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius. - La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips. <u>G4. Principis generals anatòmics i funcionals del cos en moviment</u> - Aparells implicats en l'activitat física i el moviment: aparell locomotor. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius. <u>G3. Els jocs</u> - Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats. - Grans jocs i trobades.
Competència específica 3: Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, les perceptivomotrius i les habilitats motrius en diferents contextos de la vida quotidiana, a través de l'activitat física i del joc.	

Criteris d'avaluació	3.1. Combinar diferents habilitats motrius bàsiques i específiques a través d'accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant la participació activa en situacions de joc en entorns variats i variables, fomentant la tolerància i el treball en equip. 3.2. Conviure en el context de les pràctiques motrius, mostrant habilitats socials per a la resolució dialogada de conflictes i el respecte davant la diversitat de gènere, afectiu-sexual, ètnica, socioeconòmica o de competència motriu, amb una actitud crítica cap als estereotips. 3.3. Resoldre desafiaments motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant exercicis, jocs i accions encaminades a la millora de la condició física i adaptant l'esforç a l'activitat física de manera conscient. 3.4. Integrar fonaments tècnics, tàctics i d'estratègia mitjançant accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició, adoptant els valors socials i culturals a través de la participació activa en jocs i activitats preesportives.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G3. Estil de vida actiu i saludable. Perspectiva social</u> - Respecte i acceptació de la diversitat de les característiques personals. - Jocs i activitat físicoesportiva igualitària com a pràctica social saludable enfront d'hàbits nocius. - Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius. - La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips. Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius <u>G1. La condició física.</u> - Les capacitats físiques bàsiques en l'àmbit lúdic i l'activitat física. - L'adaptació i autoregulació de l'esforç a la intensitat i duració de l'activitat. - La freqüència cardíaca i respiratòria a conseqüència de l'esforç realitzat. - La freqüència cardíaca i respiratòria com a indicador de la intensitat de l'activitat. <u>G2. Capacitats perceptiu-motrius i habilitats motrius</u> - Percepció i estructuració espai-temporal.

- Combinació d'habilitats i creativitat motrius.

G3. Els jocs

- Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats.
- Grans jocs i trobades.

G4. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tècnics

- Gestos tècnics bàsics.

G5. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tàctics

- Estratègies de progressió, cooperació, oposició i col·laboració-oposició.

Bloc 4. Autoregulació emocional i interacció social

G1. Gestió emocional en situacions motrius i jocs.

- Regulació i gestió emocional. El cos expressiu i no violent.
- Control de la impulsivitat i de les emocions negatives. La relaxació.

G2. Interacció social en situacions motrius i jocs

- Esportivitat i joc net.
- Normes i regles consensuades en situacions de joc.
- Habilitats socials: escolta activa, treball en equip, estratègies de gestió i resolució dialogada de conflictes.
- Conductes inclusives en les situacions motrius basades en la convivència i la no discriminació per qüestions de gènere, racials, de capacitat física o de competència motriu.

Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu.

G3. Jocs circenses

- Jocs d'equilibri, malabars i habilitats gimnàstiques.

G6. Jocs i esports inclusius

- Jocs cooperatius i espais coeducatius.
- Estratègies per a la inclusió.

	- L'esport adaptat, inclúsiu i paralímpic. <u>G8. La pilota valenciana</u> - Pactes i valors del joc. Aproximació històrica a la pilota mà. Modalitats de joc més complexes: introducció a galotxa, escala i corda, pilota grossa i llargues. Principals referents, amb èmfasis en la figura de la dona. <u>G9. Els valors en les diferents manifestacions motrius</u> - Superació i reptes. Motivació intrínseca. - Anàlisi crítica dels inputs dels mitjans de comunicació relacionats amb les situacions motrius, en atenció a la diversitat de gènere i visibilitzant els referents femenins i transgènere.
Competència específica 4: Participar en l'execució de propostes artísticoexpressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motriu a través de la utilització dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.	
 criteris d'avaluació	4.1. Aplicar recursos expressius i tècniques del cos comunicatiu en propostes escèniques, coreogràfiques, balls i danses, desenvolupant la sensibilitat creativa expressiva i artística, així com l'escolta activa. 4.2. Crear moviments i composicions expressives amb i sense suport musical, comunicant sensacions, emocions i idees de manera creativa i desinhibida, desenvolupant l'autoconfiança des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat. 4.3. Organitzar i dissenyar projectes artístics col·lectius aplicant els recursos expressius del cos i del moviment.
Sabers bàsics	Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu. <u>G1. Cos comunicador</u> - El llenguatge comunicatiu no verbal: el gest, la mímica i la dansa creativa. - Propostes coreogràfiques individuals i grupals amb intenció estètica i expressiva. - Propostes performatives interdisciplinàries. Creativitat motriu i escolta activa. <u>G2. Recursos i manifestacions artístico-expressives</u> - Projectes artístico-expressius. <u>G3. Jocs circenses</u>

	- Jocs d'equilibri, malabars i habilitats gimnàstiques. <u>G4. El ritme i el cos en moviment</u> - Activitats rítmiques expressives amb i sense suport musical. - El ritme intern. <u>G5. Balls i danses</u> - Balls populars infantils, tradicionals i regionals valencians. - Danses del món i dansa creativa. Danses urbanes.
Competència específica 5: Participar activament en l'exploració del patrimoni natural i cultural de l'entorn, a través d'activitats físiques i artísticoexpressives guiades, adoptant mesures de responsabilitat individuals i col·lectives que afavorisquen la pràctica segura i respectuosa amb el medi.	
Criteris d'avaluació	5.1. Participar en l'organització i realització d'activitats físiques i artístico-expressives en el medi natural o entorns no habituals, aplicant de manera autònoma les tècniques adequades. 5.2. Aplicar mesures de seguretat i accions per a la conservació del mitjà i la sostenibilitat en les activitats en l'entorn, mitjançant la col·laboració en la seua organització, amb perspectiva inclusiva. 5.3. Reconéixer i valorar el patrimoni natural i cultural pròxim a través d'activitats físiques i artístico-expressives en l'entorn i des d'una perspectiva comunitària i crítica.
Sabers bàsics	Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb l'entorn. <u>G1. Activitats físiques i d'oci actiu adaptades al medi natural</u> - Itineraris a peu i amb bicicleta. - Orientació. Activitats nàutiques. Organització i planificació d'itineraris. Cartografia bàsica i ús de la brúixola. <u>G2. L'entorn i patrimoni natural, urbà i cultural de la Comunitat Valenciana</u> - Espais de joc i oci en l'entorn pròxim al centre. - Espais naturals i urbans: ús i gaudi. - Cura i conservació de l'entorn en les activitats físico-esportives. Col·laboracions amb entitats i organismes.

	<u>G3. L'impacte ambiental de les activitats físico-esportives en l'entorn natural i urbà. Hàbits de mobilitat sostenible</u> - Consciència de la sostenibilitat mediambiental i valoració de l'impacte de les activitats en el medi natural i urbà. - Accions encaminades a la conservació i la protecció de l'entorn natural i urbà durant la pràctica d'activitat física. - Iniciatives i projectes per al foment de la mobilitat respectuosa amb el medi ambient. <u>G4. Mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents</u> - Protocols bàsics de seguretat en les activitats guiades en l'entorn. - Ús correcte de materials i espais en la pràctica de les activitats físiques en l'entorn. - Normes d'educació viària per a vianants i circulació amb bicicleta en les vies públiques. <u>G5. Aplicacions tecnològiques en activitats en el medi natural</u> - Aplicacions i recursos per a la participació activa. - Seguiment de rutes GPS, ús de mapes i cartografia digital bàsica.
Competència específica 6: Identificar i explorar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat física i la salut, utilitzant-los de manera responsable i segura, sota la supervisió de l'entorn familiar i escolar.	
Criteris d'avaluació	6.1. Aplicar recursos tecnològics relacionant-los amb l'activitat física i la salut a través de la resolució de problemes en situacions motrius. 6.2. Seleccionar i explorar amb criteri diferents aplicacions tecnològiques relacionades amb l'activitat física i la salut, vinculades a reptes motors, jocs i preesports, valorant els beneficis i els riscos. 6.3. Utilitzar la tecnologia de manera crítica, responsable i guiada en diferents dispositius, a través de propostes físiques i artístic-expressives, integrant les possibilitats dels nous escenaris de comunicació i aprenentatge.
Sabers bàsics	Bloc 1. Vida activa i saludable. <u>G5. Aplicacions digitals i recursos tecnològics per al control de l'activitat física des d'una perspectiva saludable</u> - Recursos tecnològics relacionats amb la salut. - Control de paràmetres corporals implicats en l'activitat física.

Bloc 6. Interacció eficient i sostenible amb l'entorn.

G5. Aplicacions tecnològiques en activitats en el medi natural

- Aplicacions i recursos per a la participació activa.
- Seguiment de rutes GPS, ús de mapes i cartografia digital bàsica.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Registres anecdòtics
- Llistes de control
- La resolució de problemes motrius en situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Proves escrites o orals: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle.

Posarem més atenció als aspectes motriu (per les característiques de la nostra àrea) i afectiu-social (intentant transmetre valors i actituds positives).

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques.

Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.

- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Proves d'execució motrius.
- Rúbriques d'avaluació de qualitats físiques bàsiques, psicomotrius i d'habilitats motrius i coordinatives.
- Escala de valoració del treball practic fet a la sessió.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Per a aquest fi farem servir una escala de valoració on apareixeran uns determinats aspectes d'aquest procés d'ensenyament a valorar.

L'alumnat participarà en aquesta avaluació realitzant una rúbrica d'avaluació sobre la pràctica docent.

I per últim, també avaluarem la nostra actuació, mitjançant una rúbrica d'autoavaluació del professor.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 7.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida de l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat.
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.).
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.).
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais.

- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius.

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques,
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del c
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

L'estratègia metodològica més utilitzada per facilitar la inclusió de l'alumnat amb discapacitat serà l'adaptació de jocs i tasques, proposant modificacions en l'espai, en el material i en les normes.

Pel que fa a les activitats d'ensenyament-aprenentatge s'incentiva la participació activa amb estratègies com desvincular el joc del resultat, formes d'agrupacions variables, i l'assumpció progressiva de rols actius per part de l'alumnat amb discapacitat.

És molt important fer servir metodologies facilitadores de la inclusió, com l'aprenentatge cooperatiu, la tutoria entre iguals, els contes motors, els programes sensibilitzadors, l'educació multinivel, l'adaptació de jocs, tasques i modalitats esportives, la resolució de problemes, o l'ús de les TIC.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Educació Plàstica i Visual		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1:

Explorar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual per mitjà de diferents canals i contextos, desenvolupant hàbits de percepció activa.

Criteris d'avaluació	1.1 Distingir diferents propostes artístiques de l'entorn a través dels elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual. 1.2 Interpretar diferents propostes artístiques del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual, tenint en compte els diferents contextos en els quals es generen. 1.3 Relacionar els elements característics de la cultura local amb altres formes culturals, mostrant una actitud oberta i respectuosa i valorant la diversitat.
-----------------------------	--

Competència específica 2:

Reconèixer i valorar les característiques fonamentals de la contemporaneïtat artística mitjançant la percepció de diferents obres i l'experimentació directa.

Criteris d'avaluació	2.1 Identificar els formats i materials propis de la contemporaneïtat artística, en propostes creatives pròpies i alienes, des d'una perspectiva multicultural i integradora. 2.2 Experimentar amb les possibilitats comunicatives dels llenguatges contemporanis en propostes artístiques creatives senzilles en les quals s'establisquen relacions significatives entre idees, materials i formats. 2.3 Valorar la labor de les creadores i creadors en la seua contribució a la societat actual, relacionant el seu treball i els missatges de la creació artística contemporània amb els reptes i circumstàncies del present.
-----------------------------	---

Competència específica 3:

Emprar de manera adequada la terminologia específica de l'àrea relativa a elements configuratius, formats, tècniques i materials en l'expressió de les experiències d'apreciació i creació artística.	
Criteris d'avaluació	3.1 Descriure les diferents obres i imatges emprant correctament el vocabulari específic de l'àrea en l'experiència d'apreciació artística incorporant mitjans orals, textuais i estratègies de pensament visual. 3.2 Aplicar la terminologia adequada per a descriure les pròpies creacions artístiques argumentant les decisions adoptades en relació a formats, tècniques i materials. 3.3 Expressar de manera assertiva i respectuosa opinions derivades de les experiències d'apreciació i creació artística.
Competència específica 4: Experimentar amb els elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual, així com amb diferents tècniques i materials, expressant idees, sentiments i emocions en l'elaboració de produccions artístiques individuals o col·lectives.	
Criteris d'avaluació	4.1 Incorporar els coneixements derivats dels referents explorats com a estímul en les pròpies produccions creatives. 4.2 Utilitzar materials no convencionals en la creació artística buscant aquells més adequats al que es pretén transmetre incorporant criteris de sostenibilitat. 4.3 Seleccionar les tècniques, materials i elements de contingut més adequats per a l'expressió d'idees, sentiments i emocions en les diferents produccions artístiques creatives.
Competència específica 5: Utilitzar de manera guiada recursos digitals aplicats a la cerca d'informació i a la creació artística, i fer-ne un ús responsable d'acord amb la normativa vigent.	
Criteris d'avaluació	5.1 Aplicar les normes bàsiques de protecció de dades, d'autoria i llicències d'ús en la cerca d'informació i en els processos de creació artística digitals. 5.2 Contrastar les diferents informacions trobades durant el procés de cerca sobre qüestions artístiques seleccionant aquelles més rellevants i més fidels a la realitat. 5.3 Emprar de manera guiada diferents recursos digitals bàsics de producció gràfica i audiovisual adequant-se a la intencionalitat representativa i als objectius de l'activitat artística plantejada.
Competència específica 6:	

Participar en les diferents fases d'un procés creatiu col·laboratiu amb actitud inclusiva, assumint diferents rols en el desenvolupament de produccions visuals i audiovisuals senzilles.

Criteris d'avaluació	6.1 Cooperar en la planificació d'una producció artística col·lectiva proposant objectius, fases, rols, necessitats materials i tècniques i espais de treball. 6.2 Contribuir de manera eficaç a la consecució d'un producte creatiu comprenent i integrant les funcions assignades i participant de l'objectiu comú. 6.3 Comprometre's per igual amb les diferents fases del procés creatiu des de la idea inicial fins a la consecució i difusió d'un producte visual o audiovisual satisfactori. 6.4 Desenvolupar propostes creatives, registrant els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual i compartint el resultat.
Sabers bàsics	Bloc 1. Percepció i anàlisi B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn G1. Patrimoni historicoartístic i cultura visual contemporània Patrimoni historicoartístic. Manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals - Patrimoni historicoartístic local: exploració i anàlisi. - Patrimoni historicoartístic autonòmic: exploració i anàlisi. - Patrimoni historicoartístic universal: exploració i anàlisi. Elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual - Els elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques de diferents èpoques i estils. - Possibilitats expressives i comunicatives dels elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques plàstiques i visuals de diferents èpoques i estils - Els elements bàsics del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment. Contemporaneïtat artística

- Característiques fonamentals dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
- Qualitats expressives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
- Processos de treball: la forma al servei de la idea. La creació artística com a procés d'investigació.
- Professions relacionades amb el món de les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.

G2. Actituds

- Estratègies de recepció activa.
- Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.
- Atenció, respecte, interès i participació en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. El valor del silenci en l'atenció i apreciació.

G3. Entorns digitals

- Estratègies de cerca i filtració d'informació.
- Normes bàsiques de protecció de dades i llicències d'ús en suports i recursos digitals.
- Recursos digitals bàsics per a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.

G4. Utilització de la terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació

- Per a l'expressió de l'experiència d'exploració de propostes culturals i artístiques.
- Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques.
- Per a la descripció formal de propostes culturals i artístiques.

B1.2. Alfabetització visual i audiovisual

G1. Percepció visual:

- Organització del camp visual. Lleis bàsiques: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.
- Aspectes interpretatius del procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.

G2. Comunicació visual i audiovisual

- Funcions de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva.

- La imatge fixa: format, enquadraments, composició. La imatge digital: mapa de bits i imatge vectorial. La imatge en moviment: angles i moviments de càmera.

- Cultura visual i audiovisual: la imatge en el món contemporani. Estratègies de lectura i interpretació.

G3. Llenguatge visual i audiovisual: elements configuradors

- Usos expressius i culturals del color en mitjans visuals i audiovisuals. Esquemes compositius bàsics.

Bloc 2. Experimentació i creació

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació.

G1. Tècniques i materials

- Tècniques bidimensionals seques, humides i grasses. Tècniques mixtes i experimentals. Tècniques tridimensionals. Qualitats sensorials, expressives i comunicatives.

- Materials i suports. Material reciclat. Criteris de sostenibilitat.

- Maneig d'eines bàsiques per al traçat del dibuix geomètric.

- Utilització de traçats geomètrics bàsics en l'elaboració de dissenys, composicions creatives i il·lustracions.

- Procediments fotogràfics analògics i digitals bàsics.

- Producció audiovisual: principis bàsics. Animació: eines i tècniques bàsiques. El cinema com a forma de narració. Gèneres i formats.

- Origen i evolució

G2. Formats i materials de la contemporaneïtat artística

- Videocreació. Art d'acció.

- Propostes multidisciplinàries i multimodals.

G3. Aplicacions digitals

- Programes i dispositius bàsics de captura i tractament d'imatges fixes i registre i edició bàsica d'imatges en moviment.

G4. Àmbits d'aplicació

- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de la pintura, l'escultura, el dibuix, i les arts decoratives.
- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de l'arquitectura, el disseny, la il·lustració i la publicitat.
- Produccions plàstiques, visuals i audiovisuals per mitjà del llenguatge de la fotografia, el còmic i el cinema. Produccions multidisciplinàries i multimodals.

B2.2. L'experiència artística: processos de treball

G1. Les fases del procés creatiu

- Generació d'idees i creació.
- Investigació i creació.
- Avaluació

G2. Documentació gràfica de processos

- Portafolis d'evidències del procés creatiu.
- Cartografies d'aprenentatge. Mapes visuals (Visual Thinking).
- Infografies senzilles.

G3. Terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència de creació

- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació de l'expressió gràficoplàstica.
- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació del dibuix geomètric.
- Relativa al llenguatge i àmbits d'aplicació de la creació audiovisual.

G4. Actitud

- Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
 - Respecte per la diversitat d'idees i produccions alienes i utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.
- Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.
- Cura d'espais i materials de treball.

G5. La creació artística com a experiència social: projectes artístics col·lectius:

- Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.

- Consens, respecte i empatia a les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu. Sensibilitat i comprensió cap als punts de vista aliens.
- Investigació: cerca i anàlisi de referents.
- Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.
- Creació: disseny i producció de la proposta. Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.
- Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari i del treball en grup i cooperatiu en rúbriques
- Rúbrica del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Escala de valoració de les actituds i d'autoavaluació END OF TERM.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació
- Rúbrica d'avaluació END OF TERM
- Rúbrica d'avaluació al professor

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.

- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva

- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.

- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valor i els continguts de l'educació inclusiva.

- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.

- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.

- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.

- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.

- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.

- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).

- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.

- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.

- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Lengua Castellana y Literatura		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Multilingüisme e interculturalidad: Reconocer la diversidad lingüística y cultural de la Comunitat Valenciana, de España y del mundo, a través del contacto con las lenguas del alumnado y del entorno; evitar prejuicios lingüísticos, y valorar esta diversidad como una riqueza cultural.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar y valorar las variedades lingüísticas de la Comunitat Valenciana, del Estado español y del mundo. 1.2 Mostrar interés por el uso del valenciano en las diferentes situaciones comunicativas de los ámbitos personal, social y educativo. 1.3 Mostrar interés y respeto por las variedades lingüísticas de su entorno, e identificar las características básicas. 1.4 Detectar en contextos próximos, de manera guiada, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, y valorar la lingüística del mundo como una fuente de riqueza cultural. 1.5 Reflexionar y buscar ejemplos, de manera guiada, aspectos del funcionamiento de la lengua, a partir de la observación, la comparación y la manipulación de palabras, oraciones y textos, de diferentes lenguas.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Biografía lingüística personal. - Mapa lingüístico local y del entorno geográfico. - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u>

	- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Detección de la manipulación informativa. - Propiedad intelectual. <u>2.3. Reflexión sobre la lengua</u> - Diferencias entre lengua oral y lengua escrita. - Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano. - Formulación y comprobación de hipótesis. - Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos. - Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas. - Signos de puntuación. - Relaciones de forma y significado entre las palabras. - Relaciones sintácticas de las palabras. - Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos. - Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
Competència específica 2: Comprensión oral y multimodal: Comprender, interpretar y valorar, de manera guiada, textos orales y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la escucha activa, la aplicación de estrategias de comprensión oral y la reflexión sobre el contenido y la forma.	
Criteris d'avaluació	2.1 Escuchar de manera activa, interpretar y valorar, de manera guiada, textos orales sencillos de los ámbitos personal, social y educativo.

	2.2 Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos orales sencillos de conocimientos diversos, extraer información explícita e implícita en el texto, hacer deducciones, valorar el contenido y los elementos no verbales elementales y, de manera guiada, algunos elementos formales elementales, y dar una opinión razonada sobre lo que ha escuchado. 2.3 Escuchar de manera activa, interpretar y valorar diferentes textos multimodales sencillos en medios digitales, de manera guiada, de los ámbitos personal, social y educativo. 2.4 Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos multimodales sencillos de conocimientos diversos, extraer información explícita e implícita en el texto, hacer deducciones, valorar el contenido y los elementos no verbales elementales y, de manera guiada, algunos aspectos formales elementales, y dar una opinión razonada.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos. - Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio. - Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección. - Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación. <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.

	- Diferenciación entre hechos y opiniones. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. - Detección de la manipulación informativa. - Propiedad intelectual. <u>2.3. Reflexión sobre la lengua</u> - Diferencias entre lengua oral y lengua escrita. - Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano. - Formulación y comprobación de hipótesis. - Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos. - Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas. - Signos de puntuación. - Relaciones de forma y significado entre las palabras. - Relaciones sintácticas de las palabras. - Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos. - Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
Competència específica 3: Comprensión escrita y multimodal: Comprender, interpretar y valorar, de manera guiada, textos escritos y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la lectura de textos, la aplicación de estrategias de comprensión lectora y la reflexión sobre el contenido y la forma.	
Criteris d'avaluació	3.1 Leer con buena fluidez, de manera silenciosa y en voz alta, interpretar y valorar, de manera guiada, textos escritos y multimodales sencillos de los ámbitos personal, social y educativo.

	3.2 Aplicar, de manera guiada, todo tipo de estrategias para comprender el sentido global y la información específica, distinguir las ideas principales de las secundarias, inferir significados no explícitos y hacer algunas valoraciones personales argumentadas de diferentes textos sobre conocimientos diversos. 3.3 Identificar el tipo y la estructura de los textos y valorar, de manera guiada, el contenido y los aspectos formales y no verbales elementales de los textos escritos y multimodales, evaluar su calidad, fiabilidad e idoneidad en función del objetivo de la lectura, así como algunas de las características lingüísticas específicas de cada tipo de texto. 3.4 Localizar, seleccionar y contrastar información procedente de dos o más fuentes, de los ámbitos personal, social y educativo, y evaluar su utilidad en función de los objetivos de lectura diferentes textos multimodales en medios digitales, de manera guiada. 3.5 Aplicar, de manera guiada, todo tipo de estrategias para la busca, selección y gestión de la información, en diferentes textos multimodales, para ampliar conocimientos de manera responsable, contrastar la información y utilizarla citando las referencias bibliográficas.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos. - Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio. - Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección. - Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.

2.5. Comprensión escrita

- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.

	- Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica. - Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas. - Estrategias de comprensión durante la lectura: reformular hipótesis, interpretar sentidos figurados y significados no explícitos en los textos. - Estrategias de comprensión después de la lectura: información del sentido global del texto. - Estrategias de comprensión después de la lectura: comprobar hipótesis y extraer conclusiones.
Competència específica 4: Expresión oral: Producir, de manera guiada, mensajes orales sencillos con coherencia, cohesión y adecuación a través de situaciones de comunicación de los ámbitos familiar, social y educativo.	
Criteris d'avaluació	4.1 Producir, de manera guiada, discursos orales estructurados, sobre conocimientos diversos, ajustados a la situación comunicativa y a los géneros discursivos de los ámbitos personal, social y educativo, utilizando conectores básicos. 4.2 Producir discursos orales con una pronunciación clara, y con un ritmo y entonación adecuados, e incorporar recursos no verbales básicos que refuercen el discurso y haciendo uso de soportes audiovisuales. 4.3 Realizar producciones orales utilizando un lenguaje no discriminatorio, adaptado a la situación de comunicación y al interlocutor, con un vocabulario adecuado, sin expresiones coloquiales, y con variedad de estructuras morfosintácticas, con una reflexión progresiva en el uso de la lengua. 4.4 Localizar, seleccionar y contrastar información en dos o más fuentes, analógicas y digitales, de manera guiada, y compartir oralmente los resultados adoptando un punto de vista personal y citando las fuentes.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas

2.1. Saberes comunes

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.

	- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano. - Formulación y comprobación de hipótesis. - Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos. - Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas. - Signos de puntuación. - Relaciones de forma y significado entre las palabras. - Relaciones sintácticas de las palabras. - Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos. - Estrategias para la transferencia entre las lenguas. <u>2.4. Comunicación e interacción oral</u> G2 Expresión oral - Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas. - Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal. - Planificación y producción de textos orales y multimodales.
Competència específica 5: Expresión escrita y multimodal: Producir, de manera guiada, textos escritos y multimodales adecuados y coherentes con un vocabulario apropiado, utilizando estrategias básicas de planificación, textualización, revisión y edición.	
Criteris d'avaluació	5.1 Producir, a partir de ejemplos y de manera guiada, escritos y multimodales de géneros discursivos de los ámbitos personal, social y educativo adecuados y coherentes, con vocabulario no discriminatorio apropiado y estrategias básicas de cohesión. 5.2 Utilizar, de manera acompañada puntualmente y reflexión progresiva, los conocimientos lingüísticos y discursivos necesarios en la situación de aprendizaje y la terminología elemental correspondiente. 5.3 Planificar, textualizar, revisar y editar, de manera guiada mediante instrumentos y estrategias básicas, como parte explícita del proceso de escritura.

	5.4 Localizar, seleccionar, gestionar e integrar en el texto, de manera puntualmente acompañada, la información de dos o más fuentes, e incluir sus referencias al compartirla.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro. - Adecuación textual a la situación comunicativa. - Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. - Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). - Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía). - Tipologías textuales y géneros discursivos. - Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio. - Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección. - Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación. <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Detección de la manipulación informativa.

- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.

2.6. Expresión escrita y multimodal

- Aplicación de las normas ortográficas.
- Presentación cuidada de las producciones escritas.
- Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión.
- Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección.
- Elementos gráficos y paratextuales.

Competència específica 6:

Interacción oral, escrita y multimodal: Interactuar de forma oral, escrita y multimodal, a través de textos sencillos de los ámbitos personal, social y educativo, utilizando un lenguaje respetuoso y estrategias básicas de comprensión, expresión y resolución dialogada de conflictos, de manera síncrona y asíncrona.	
Criteris d'avaluació	6.1 Interactuar oralmente, de manera pautada, conocimientos que se ajusten a la situación comunicativa, a través de soportes, utilizando un vocabulario apropiado y ético y recursos como cortesía lingüística, la etiqueta digital, la entonación, el ritmo pausado o el lenguaje no verbal, empleando estrategias de escucha activa para la construcción de un discurso común. 6.2 Utilizar, con la ayuda de pautas, estrategias básicas para la deliberación argumentada, el consenso y la gestión dialogada de conflictos. 6.3 Identificar y rechazar, de manera autónoma, los usos lingüísticos discriminatorios a través de la reflexión conjunta. 6.4 Interactuar en textos escritos, de manera asíncrona y síncrona con ayuda, empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores, utilizando estrategias para expresar mensajes adecuados con un vocabulario apropiado y ético. 6.5 Interactuar en textos multimodales, de manera asíncrona y guiada, mostrando empatía y respeto por las diferentes necesidades, ideas y motivaciones de los interlocutores.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso - Biografía lingüística personal. - Mapa lingüístico local y del entorno geográfico. - Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. - Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias. - Expresiones propias de la lengua. Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.1. Saberes comunes</u> - Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. - Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. - Estrategias para adaptar el discurso al registro.

- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

2.4. Comunicación e interacción oral

G1 Comprensión oral

- Estrategias de comprensión oral: información y sentido global del discurso.
- Estrategias de comprensión oral: reconocer ideas no explícitas del discurso.

G2 Expresión oral

- Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas.

	- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal. - Planificación y producción de textos orales y multimodales. G3 Interacción oral - Estrategias de escuela activa y asertividad, teniendo en cuenta la perspectiva de género. - Estrategias comunicativas para la resolución dialogada de conflictos. - Interacciones orales en situaciones comunicativas. - Estrategias de cortesía lingüística. 2.6. Expresión escrita y multimodal - Aplicación de las normas ortográficas. - Presentación cuidada de las producciones escritas. - Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión. - Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección. - Elementos gráficos y paratextuales.
Competència específica 7: Mediación oral, escrita y multimodal: Mediar entre interlocutores utilizando estrategias de adaptación y simplificación del lenguaje para procesar y transmitir información básica y sencilla en situaciones comunicativas predecibles de los ámbitos personal, social y educativo.	
Criteris d'avaluació	7.1 Mostrar interés en participar en la solución de problemas de comprensión recíproca entre hablantes de lenguas o variedades lingüísticas diferentes, en situaciones habituales de los ámbitos personal, social y educativo. 7.2 Comprender un mensaje breve y sencillo, y comunicar la información o explicar los conceptos, de manera oral o escrita, entre lenguas de su repertorio (L1-L1, L2-L1, L1-L2); todo en textos sobre asuntos diversos que incluyan vocabulario frecuente. 7.3 Seleccionar y utilizar, de manera guiada, estrategias que faciliten la comprensión y la expresión orales y escritas de información en diferentes lenguas de su repertorio (L1-L1, L2-L1, L1-L2), como por ejemplo el uso del lenguaje no verbal, o simplificar o adaptar el mensaje.
Sabers bàsics	Bloque 1: Lengua y uso

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- Estrategias de identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua.

Bloque 2: Estrategias comunicativas

2.1. Saberes comunes

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.

2.2. Alfabetización informacional

- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.

- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.

2.3. Reflexión sobre la lengua

- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.

2.4. Comunicación e interacción oral

G2 Expresión oral

- Estrategias de expresión oral: pronunciación y entonación adecuadas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.
- Planificación y producción de textos orales y multimodales.

G3 Interacción oral

- Estrategias de escuela activa y asertividad, teniendo en cuenta la perspectiva de género.
- Estrategias comunicativas para la resolución dialogada de conflictos.
- Interacciones orales en situaciones comunicativas.

	- Estrategias de cortesía lingüística. <u>2.5. Comprensión escrita</u> - Lectura con velocidad, fluidez y entonación. - Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica. - Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas. - Estrategias de comprensión durante la lectura: reformular hipótesis, interpretar sentidos figurados y significados no explícitos en los textos. - Estrategias de comprensión después de la lectura: información del sentido global del texto. - Estrategias de comprensión después de la lectura: comprobar hipótesis y extraer conclusiones. <u>2.6. Expresión escrita y multimodal</u> - Aplicación de las normas ortográficas. - Presentación cuidada de las producciones escritas. - Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión. - Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección.
Competència específica 8: Lectura autónoma: Leer de manera autónoma obras y textos de carácter diverso, seleccionados atendiendo sus gustos e intereses, y compartir las experiencias de lectura.	
Criteris d'avaluació	8.1 Leer de manera autónoma obras diversas adecuadas a su edad y textos escritos y multimodales de los ámbitos personal, social y educativo; ser consciente de sus gustos y seleccionarlas con criterio propio y con autonomía progresiva. 8.2 Compartir las experiencias de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en los ámbitos educativo y social.
Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u>

	- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Detección de la manipulación informativa. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. - Propiedad intelectual. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. Bloque 3: Lectura y literatura <u>3.1. Hábito Lector</u> - Identidad lectora: expresión de gustos e intereses. - Identidad lectora: valoración crítica de los textos. - La biblioteca del aula o del centro como punto de encuentro de actividades literarias compartidas. Comunidades lectoras. - Cuidado de los libros y las normas de funcionamiento de la biblioteca.
Competència específica 9: Competencia literaria: Leer y producir textos con intención literaria, sencillos, con lenguaje cercano al alumno, contextualizados en la cultura y la tradición, como fuente de placer y de conocimiento.	
Criteris d'avaluació	9.1 Leer y escuchar fragmentos literarios sencillos y obras completas, próximos a los intereses del alumno, y de manera guiada. 9.2 Interpretar y relacionar textos literarios sencillos de la literatura popular y de autoría conocida, en el marco de la tradición literaria y del contexto sociocultural próximo. 9.3 Expresar opinión sobre textos y obras literarias, utilizando algunos recursos retóricos básicos de los géneros, de manera guiada. 9.4 Crear versiones de textos literarios sencillos (cuentos, poemas, canciones, dramatizaciones), individual y colectivamente. 9.5 Participar en manifestaciones literarias, recitales, representaciones teatrales, partiendo de modelos y de manera guiada.

Sabers bàsics	Bloque 2: Estrategias comunicativas <u>2.2. Alfabetización informacional</u> - Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. - Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. - Diferenciación entre hechos y opiniones. - Detección de la manipulación informativa. - Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. - Propiedad intelectual. - Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. - Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. - Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. Bloque 3: Lectura y literatura <u>3.2. Literatura</u> - Obras o fragmentos variados y diversos de la literatura infantil adecuados a sus intereses y organizados en itinerarios lectores. - Elementos constitutivos esenciales de la obra literaria y de los diferentes géneros literarios. - Estrategias para la interpretación de los textos literarios. - Vínculos con otras manifestaciones artísticas y culturales. - Planificación y producción de textos literarios.
	1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT
	Instruments de recollida i registre de la informació
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.	

- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.

- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.

- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació

i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.

- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.

- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).

- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Llengua estrangera		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS

1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1:

Multilingüisme i interculturalitat. Reconéixer i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar-ne sobre el funcionament i prendre consciència dels propis coneixements, així com identificar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Criteris d'avaluació

1.2 Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb suport d'altres participants i amb suports analògics i digitals.

1.3 Identificar aspectes socioculturals de la llengua estrangera, comparant, amb l'ajuda ocasional del/de la docent, els elements distintius d'aquesta amb els de la seua pròpia cultura.

Competència específica 2:

Comprensió oral. Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral.

Criteris d'avaluació

2.1 Escoltar de manera activa i interpretar, amb la guia ocasional del/de la docent, textos orals i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit quotidià, d'interés personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell.

2.2 Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos orals i multimodals, a partir dels significats explícits presents en la informació de caràcter lingüístic, i anticipar el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (gestos, entonació, ritme del discurs, dicció, entorn sonor, signes visuals, emotivitat del missatge).

2.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com aplicar estratègies per a reconéixer vocabulari poc freqüent de l'àmbit social, personal i educatiu expressat de manera clara i senzilla.

Competència específica 3:

Comprensió escrita. Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar la comprensió escrita.	
Criteris d'avaluació	3.1 Llegir i interpretar, amb la guia ocasional del/de la docent, textos escrits i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu pròxim, així com textos literaris adequats al seu nivell i expressats de manera comprensible i clara. 3.2 Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos escrits i multimodals, seleccionant i aplicant, amb la guia ocasional del/de la docent, les estratègies de comprensió escrita, a partir dels significats explícits de caràcter lingüístic, i anticipar el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (imatges, icones, disposició de la informació, títols, exclamacions, tipus de lletra) i els seus coneixements previs. 3.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, i anticipar el significat del vocabulari poc freqüent de l'àmbit personal, social i educatiu pròxim en textos escrits i multimodals.
Competència específica 4: Expressió oral. Produir de manera guiada textos orals i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació.	
Criteris d'avaluació	4.1. Produir diferents tipus de textos orals i multimodals breus, amb una pronunciació, ritme i entonació adequats, a partir de models, amb la guia ocasional del/de la docent, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures bàsiques en situacions de l'àmbit personal, social i educatiu. 4.2. Utilitzar estratègies bàsiques, amb la guia ocasional del/de la docent, de planificació, producció i compensació, per a produir monòlegs breus.
Competència específica 5: Expressió escrita. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió.	
Criteris d'avaluació	5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills i breus de diversos gèneres textuais, en suports analògics i digitals, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, amb l'ajuda ocasional del/de la docent, utilitzant lèxic i estructures d'ús freqüent. 5.2 Revisar els textos escrits propis i dels seus companys, detectar i comentar els errors, amb l'ajuda del/de la docent.

Competència específica 6: Interacció oral i escrita. Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	6.1 Participar en converses, amb intercanvis d'informació breus i senzills, sobre temes predictibles, quotidians i de rellevància personal, en contextos analògics i digitals, utilitzant recursos com la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal. 6.2 Interaccionar mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, de manera guiada i en situacions quotidianes, utilitzant estratègies elementals per a saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges; formular i contestar preguntes senzilles i iniciar i acabar la comunicació.
Competència específica 7: Mediació oral i escrita. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar oralment o per escrit la seua informació o explicar els seus conceptes, de la L2 a la seua L1 o de la seua L1 a la L2, que incloguen vocabulari freqüent, de manera guiada, per al que pot recórrer a l'ajuda d'altres participants. 7.3 Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies bàsiques que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita d'informació en diferents llengües (de la L2 a la L1 i de la L1 a la L2), com el llenguatge no verbal, i simplificar o adaptar el missatge, usant, amb ajuda, recursos o suports analògics i digitals per a crear ponts en la comunicació.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús <u>Funcions comunicatives</u> - Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; rutines; indicacions i instruccions; expressió de la pertinença i la quantitat.

- Unitats lingüístiques bàsiques d'ús comú i significats associats a aquestes estructures, com ara expressió de l'entitat i les seues propietats, quantitat i nombre, espai i relacions espacials, afirmació, exclamació, negació i interrogació.

Models contextuais i gèneres discursius

- Models contextuais i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna.

Lèxic bàsic i expressions

- Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure i vida quotidiana.

- Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).

Patrons sonors, accentuals i d'entonació

- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons.

Convencions ortogràfiques

- Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

Estratègies de comprensió i expressió

- Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.

Estratègies conversacionals

- Convencions i estratègies conversacionals bàsiques d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, demanar i donar indicacions, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar, etc.

- Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.

Estratègies de mediació

- Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

Estratègies de transferència entre llengües

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.
- Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
- Reconeixement de similituds i diferències lèxiques entre llengües.

Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error

- Autoconfiança i reflexió sobre l'aprenentatge. L'error com a instrument de millora.

Estratègies d'autoavaluació i coavaluació

- Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives

Eines analògiques i digitals

- Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.

Bloc 3. Cultura i societat

Aspectes sociolingüístics i socioculturals

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, a la vida quotidiana i a les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la llengua estrangera.

Diversitat lingüística i cultural

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics

- Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.
- Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació

- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conèixer cultures i maneres de vida diferents.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari i del treball en grup i cooperatiu en rúbriques
- Rúbrica del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Escala de valoració de les actituds i d'autoavaluació END OF TERM.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació
- Rúbrica d'avaluació END OF TERM
- Rúbrica d'avaluació al professor

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.

- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva

- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.

- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valor i els continguts de l'educació inclusiva.

- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.

- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.

- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.

- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.

- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.

- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).

- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.

- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.

- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Matemàtiques		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Resoldre problemes relacionats amb situacions reals de l'entorn personal, social i educatiu utilitzant estratègies informals, representacions i conceptes concrets.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar la informació de l'enunciat d'un problema o situació plantejada, relacionant-la amb altres situacions anàlogues del seu entorn pròxim i amb els coneixements i procediments adquirits. 1.2 Utilitzar i aplicar estratègies formals bàsiques aplicant els conceptes i procediments que li permeten obtindre la solució correcta en un problema o situació problemàtica. 1.3 Reflexionar sobre la coherència i l'adequació de la solució obtinguda al problema plantejat. 1.4 Connectar la situació problemàtica amb el seu entorn personal, educatiu i social, i extraure conclusions que li permeten plantejar problemes, tant del mateix com d'altres contextos.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u>

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).
- Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.
- Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10.
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Proporcionalitat directa
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
- Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud.

Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.

- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i de succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.
- Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació.
- Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.
- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.
- Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.
- Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.
- Introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.
- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

	Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills. - Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats. - Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere. - Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
Competència específica 2: Observar, formular, explorar i comprovar conjectures senzilles sobre propietats i relacions matemàtiques concretes, reconeixent i connectant procediments, patrons, regularitats i estructures.	
Criteris d'avaluació	2.1 Realitzar conjectures matemàtiques a partir de l'observació o experimentació de casos concrets, i formalitzar els conceptes i procediments implicats. 2.2 Connectar conceptes i relacions matemàtiques en –i mitjançant– els procediments de raonament matemàtic. 2.3 Analitzar i justificar patrons o regularitats, construint contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica. 2.4 Utilitzar i comparar amb fluïdesa i de manera flexible diferents procediments matemàtics relatius al càlcul, la mesura, el sentit espacial i geomètric, el tractament de dades o els processos aleatoris.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat.

- Introducció al número negatiu: comparació i ordenació.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica.

OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).
- Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.
- Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10.
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes).
- Operacions bàsiques
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
- Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.
- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Línies rectes, corbes.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.

- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.
- Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació.
- Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.
- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.
- Interpretació de dades a partir de diferents interpretacions (taules, gràfiques), i anàlisi en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.

	- Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre les mostres de la mateixa població. - Introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames. - Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere. - Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries. Bloc 6: Sentit del pensament computacional. <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills. - Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats. - Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere. - Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.
Competència específica 3: Construir models matemàtics concrets i utilitzar conceptes i procediments matemàtics senzills per a abordar i interpretar situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	3.1 Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social, possibilitant la construcció de models matemàtics concrets. 3.2 Treballar matemàticament sobre un model concret amb la finalitat d'obtenir solucions que permeten descriure, interpretar i extraure conclusions sobre una situació real. 3.3 Identificar i justificar diferències i similituds entre models matemàtics corresponents a situacions reals en contextos similars.

	3.4 Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic i detectar errors bàsics en contrastar-la amb la situació real.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles. - Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10. - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. - Càlcul mental. Estimació i aproximació. - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere. - Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot. - Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). - Operacions bàsiques. - Aproximació i arrodoniment de nombres decimals. - Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000. - Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions. - Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.

- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.
- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
- Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.
- Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats.
- Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.

- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.
- Concepte de succés i de succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.
- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.
- Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació.
- Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills.
- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.
- Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.

- Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions
- Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.
- Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica).
- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.
- Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.
- Introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames.
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.
- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6: Sentit del pensament computacional.

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.
- Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.
- Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs.
- Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc.
- Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
- Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere.
- Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.

Competència específica 4:

Construir i aplicar algorismes senzills per a afrontar situacions i resoldre problemes rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social, organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant eines TIC.

Criteris d'avaluació	4.1. Dissenyar i aplicar algorismes senzills mitjançant codis visuals i/o eines tecnològiques bàsiques per a resoldre situacions problemàtiques. 4.2. Descompondre patrons d'una certa complexitat en uns altres més senzills utilitzant programació per blocs. 4.3. Utilitzar la simbologia bàsica de la programació per blocs per a resoldre problemes. 4.4. Analitzar situacions d'una certa dificultat, valorant diferents possibilitats i combinacions, per a definir i aconseguir estratègies guanyadores en jocs de lògica o jocs de tauler.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles. - Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10. - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. - Càlcul mental. Estimació i aproximació. <u>FRACCIONS I DECIMALS.</u> - Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques. - Aproximació i arrodoniment de nombres decimals. - Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000. - Correspondència entre fraccions decimals i percentatges. - Proporcionalitat directa. - Introducció a la suma i resta de dues fraccions. Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.

	- Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
Competència específica 5: Utilitzar amb correcció el simbolisme matemàtic, fent transformacions i algunes conversions entre representacions icònic-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques, per a descriure i analitzar situacions rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	5.1. Manejar les representacions icònic-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social, respectant les regles que els regeixen. 5.2. Realitzar conversions entre les representacions icònic-manipulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social. 5.3. Seleccionar el simbolisme matemàtic adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit personal, educatiu i social.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre). - Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles. - Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10. - Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.

- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.

	Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència. - Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions. - Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills. - Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica). - Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang. - Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població. - introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames.
Competència específica 6: Comprendre i produir missatges orals i escrits concrets de manera informal, emprant un llenguatge matemàtic senzill per a comunicar i argumentar sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit personal, educatiu o social.	
Criteris d'avaluació	6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits que incloguen contingut matemàtic. 6.2. Comunicar aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics, emprant alguns elements formals bàsics. 6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit personal, educatiu o social. 6.4. Argumentar i debatre, contrastant amb els seus companys i companyes, els seus propis raonaments, secundant-se en el llenguatge matemàtic.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler. - Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat. - Introducció al número negatiu: comparació i ordenació - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.

OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).
- Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.
- Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10.
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes).
- Operacions bàsiques.
- Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.
- Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.
- Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.
- Fraccions equivalents.
- Proporcionalitat directa.
- Introducció a la suma i resta de dues fraccions.
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.

Bloc 2: Sentit de la mesura.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS

- Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.
 - Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud.
- Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià.
- Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.
- Elements bàsics: vèrtexs i costats.
- Polígons regulars.
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons.
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats.
- Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.
- Semblança: identificació i generació a partir de patrons.
- Concavitat i convexitat de figures planes.
- Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.
- Programes informàtics de geometria dinàmica.
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.

Bloc 4. Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT- Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.

- Concepte de succés i de succés elemental.
- Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.

	- Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills. - Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorrega un determinat succés en un experiment aleatori senzill. - Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació. - Regla de Laplace en successos equiprobables. - Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills. Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades - Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills. - Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mitjana i mitja aritmètica). - Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang. - Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població. - Introducció a les variables quantitatives i contínues. Histogrames. Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons. - Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills. - Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs. - Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc. - Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.
Competència específica 7: Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic juga un paper decisiu.	
Criteris d'avaluació	7.1 Reconéixer la importància de les matemàtiques per a la comprensió i el tractament d'algunes situacions o qüestions rellevants en la vida quotidiana de l'alumnat.

	7.2 Reconéixer el contingut matemàtic de caràcter numèric, geomètric o espacial present en obres pictòriques, dibuixos animats, còmics, elements arquitectònics, escultures i altres manifestacions artístiques. 7.3 Reconéixer i valorar la importància de la creació de conceptes, idees i eines matemàtiques, com a elements necessaris per a l'avanç social i cultural.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals. Bloc 2: Sentit de la mesura. <u>ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS.</u> - Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics. Bloc 3: Sentit de la geometria. <u>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</u> - Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere. Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat. <u>INCERTESA I PROBABILITAT</u> - Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa. Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació. <u>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</u> - Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.

	Bloc 6: Sentit del pensament computacional <u>PENSAMENT COMPUTACIONAL</u> - Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere.
Competència específica 8: Gestionar les emocions i actituds implicades en els processos matemàtics, acceptant la incertesa, les dificultats i els errors que aquests processos comporten, i controlant l'atenció per a aconseguir un aprenentatge significatiu i adaptable a diferents situacions. Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic juga un paper decisiu.	
Criteris d'avaluació	8.1. Assumir els errors com a part del procés d'aprenentatge, sense cedir a la frustració i expressant emocions i actituds positives i adequades per a la seua superació. 8.2. Identificar els factors rellevants que intervenen en l'atenció i la comprensió, afavorint-les o dificultant-les, tant en el treball individual com en el col·laboratiu. 8.3. Gestionar els recursos cognitius i emocionals per a reconduir el procés d'aprenentatge en moments de dificultat o incertesa, així com en les situacions de conflicte derivades del treball en equip. 8.4. Assumir reptes i enfrontar-se a situacions problemàtiques des d'una perspectiva oberta, superant els prejudicis.
Sabers bàsics	Bloc 1: Sentit numèric i de les operacions. <u>NOMBRES NATURALS</u> - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica. <u>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS</u> - Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques. <u>FRACCIONS I DECIMALS</u> - Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics. Bloc 2: Sentit de la mesura. <u>ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS.</u> - Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3: Sentit de la geometria.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4: Sentit de la incertesa i la probabilitat.

INCERTESA I PROBABILITAT

- Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5: Sentit de recollida, anàlisi i representació de la informació.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

- Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6: Sentit del pensament computacional

PENSAMENT COMPUTACIONAL

- Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.

- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la pràctica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum

- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.

- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.
- Atenció per part de l'educadora, per a desenvolupar les tasques previstes al seu PAP.
- Mesures de sensibilització dirigides a l'alumnat del grup classe cap a la diversitat i el seu valor positiu.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

- Reducció de ràtio.
- Flexibilització en l'horari escolar d'acord amb les seues necessitats.
- Coordinació amb professionals que atenen l'alumnat fora de l'horari escolar.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.
- Programes personalitzats per l'adquisició i l'ús fonamental de la comunicació, el llenguatge i la parla.
- Plan personalitzat per a l'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diversos contextos.
- Plan terapèutic del Annex IX Protocol de Salut Mental (R. 11 de desembre de 2017) per a desenvolupament i seguiment de mesures en l'alumnat que presenta problemes de salut mental que afecten a les interaccions i relacions interpersonals.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Música i dansa		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Reconèixer i investigar obres de diversos gèneres i els components estructurals i tècnics més destacats en propostes musicals i multidisciplinàries d'èpoques i estils diferents a través de l'audició activa i vivencial.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar propostes musicals i escèniques de diferents èpoques, estils i gèneres, amb la distinció de les característiques, elements estructurals i tècnic-compositius més destacats amb valoració d'aquestes. 1.2 Descriure els elements que conformen les diferents propostes musicals o multidisciplinàries i la seua relació amb les sensacions produïdes, utilitzant un llenguatge específic. 1.3 Valorar les diferents manifestacions artístiques, el patrimoni musical i, també, de les arts escèniques, coneixent els espais en els quals es desenvolupen i la seua funció social, respectant la seua diversitat.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi SB1.1 - Contextos musicals i culturals. G1 Obres - Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació. G2 Patrimoni - Els espais culturals i artístics. El patrimoni de la Comunitat Valenciana. - El patrimoni musical i escènic. Les institucions. Funció social. G3 Gèneres escènics i musicals - Els gèneres escènics i musicals. Professions vinculades.

G7 Normes de comportament

- Actitud atenta en l'audició i davant propostes artístiques. El silenci individual.
- Normes de comportament en l'audició musical i davant les propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa.

SB1.2 - Elements i estructura

G3 Ritme, tempo i caràcter

- L'accent en compàs compost. La ruptura de l'accent.
- Els canvis de tempo. El caràcter i els elements musicals que el determinen.

G4 Melodia i harmonia

- Frase i semifrase. Interval i cadència. La manera. Identificació.
- Harmonia i el concorde. Melodia i textura.

G5 Estructura i forma

- Repetició, contrast i variació.
- L'estructura i la forma
- Formes simples.

G6 Elements escènics

- Rols, materials i espais.
- Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica.

Bloc 2. Interpretació i creació

2.2. Propostes artístiques

G1 Representació

- Els personatges en propostes artístiques multidisciplinàries.
- Espai i posició. Els segments corporals: expressió i gestualitat.
- El gest. El llenguatge corporal de l'actor. Imitació i improvisació.

	G3. Elements expressius i comunicatius en el llenguatge audiovisual - Relació, imatge i so. G6. Expressió de sensacions i opinions - Expressió de sensacions i opinions en propostes variades amb ús de la terminologia musical donada. Actitud oberta i respectuós. Confiança personal.
Competència específica 2: Explorar, distingir i relacionar els paràmetres del so, les característiques i representacions gràfiques pròpies, el silenci i les agressions acústiques, els instruments i la veu, a partir de l'anàlisi auditiva i visual.	
Criteris d'avaluació	2.1 Identificar les qualitats del so i les seues característiques, utilitzant elements gràfics i una terminologia adequada. 2.2 Classificar la veu, els instruments i les agrupacions musicals, relacionant les seues característiques i possibilitats sonores. 2.3 Valorar el silenci i les possibilitats sonores de l'entorn, identificant agressions acústiques, amb una actitud atenta i respectuosa davant les diferents manifestacions artístiques
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi <u>1.1 Contextos musicals i culturals.</u> G1 Obres - Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació. G4 Agrupacions vocals i instrumentals - Les agrupacions vocals, instrumentals i mixtes. - Agrupacions del folklore, d'estils diversos i gèneres actuals. G5 La veu - Registre de les veus i classificació. G6 Els instruments - Els instruments musicals: classificació per famílies, descripció i usos en agrupacions. Identificació visual i auditiva. - Els instruments musicals electrònics, acústics i digitals.

	G7 Normes de comportament - Actitud atenta en l'audició i davant propostes artístiques. El silenci individual. - Normes de comportament en l'audició musical i davant les propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa. <u>1.2 Elements i estructura</u> G1 So i silenci - Les agressions acústiques. Estratègies d'afrontament, neutralització i millora. G2 Les qualitats del so - Diferents graus d'altures, duracions, intensitats i timbres: representació gràfica. Bloc 2: Interpretació i creació. <u>2.1 Expressió individual i col·lectiva</u> G5 La notació musical - Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació.
Competència específica 3: Interpretar jocs i propostes musicals i escèniques diverses a través de la veu, els instruments, el cos i altres mitjans, buscant varietat expressiva.	
Criteris d'avaluació	3.1 Experimentar a través de la veu, del cos, dels instruments i els elements sonors, jocs musicals, escènics i improvisacions, utilitzant el llenguatge musical amb una fi expressiva. 3.2 Interpretar, a través del cos, de la veu, dels instruments i diferents elements sonors, propostes musicals o escèniques diverses amb les habilitats tècniques bàsiques. 3.3 Valorar l'esforç i la coordinació en la interpretació individual o col·lectiva, proposant possibilitats de millora.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi <u>1.2 Elements i estructura</u> G3 Ritme, tempo i caràcter - L'accent en compàs compost. La ruptura de l'accent. Els canvis de tempo. El caràcter i els elements musicals que el determinen. G5 Estructura i forma

- Repetició, contrast i variació.

- L'estructura i la forma

- Formes simples.

G6 Elements escènics

- Rols, materials i espais.

- Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica.

Bloc 2. Interpretació i creació

2.1. Expressió individual i col·lectiva

G1 Interpretació i tècnica vocal

- El suport i la impostació en la parla i en el cant. Cura i manteniment de la veu: Hàbits saludables. Interpretacions variades i introducció a la cançó a dues veus. La creació breu de textos i musicalització.

G2 Interpretació i cura instrumental

- Cura i manteniment dels instruments. La reutilització o transformació de materials de l'entorn en la construcció d'instruments senzills.

- La tècnica en la pràctica instrumental.

- Combinació de diferents altures, intensitats, duracions i timbres. Polirítmies senzilles. L'ostinato i la improvisació.

G3 Creació

- Moviments, expressions corporals i coreografies senzilles.

- Acompanyaments musicals.

- Propostes musicals i sonoritzacions breus.

G4 La comunicació

- Expressió vocal i expressió corporal

- El llenguatge escènic.

G5 La notació musical

- Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació.

	G6 Habilitats motrius - L'espai en la dansa. Les qualitats del moviment. G7 El moviment i la dansa - Coreografies en peces de diferents estils i gèneres. Danses variades de diferents estils, èpoques <u>2.2. Propostes artístiques</u> G1 Representació - Els personatges en propostes artístiques multidisciplinàries.
Competència específica 4: Crear propostes musicals i escèniques breus de forma guiada a partir d'un o diversos llenguatges i mitjançant la participació en projectes.	
Criteris d'avaluació	4.1 Dissenyar propostes breus amb l'ús combinat dels elements del llenguatge musical o escènic. 4.2 Col·laborar en projectes artístics o multidisciplinaris de manera activa, aplicant les funcions concretes del rol assignat. 4.3 Analitzar les fases d'un projecte artístic o multidisciplinari amb l'aportació de propostes de millora, respectant les diferents contribucions.
Sabers bàsics	Bloc 2. Interpretació i creació <u>2.1 Expressió individual i col·lectiva</u> G3 Creació - Moviments, expressions corporals i coreografies senzilles. - Acompanyaments musicals. - Propostes musicals i sonoritzacions breus. G5 La notació musical - Els elements de la notació musical en la interpretació i la creació. <u>2.2. Propostes artístiques</u> G4. Projectes artístics interdisciplinaris - Disseny, rols, selecció de materials, informació i criteris d'avaluació.

	- Les fases de projectes artístics: planificació, presa de decisions i avaluació. - Responsabilitat individual i grupal en la participació i en la creació de propostes senzilles. G6. Expressió de sensacions i opinions - Expressió de sensacions i opinions en propostes variades amb ús de la terminologia musical donada. Actitud oberta i respectuós. Confiança personal.
Competència específica 5: Utilitzar recursos digitals i audiovisuals aplicats a la recerca, l'escolta, l'edició, la interpretació i la creació de produccions musicals, actuant d'acord amb la normativa vigent.	
Criteris d'avaluació	5.1 Seleccionar informació i recursos musicals de forma guiada, utilitzant mitjans digitals diversos. 5.2 Utilitzar recursos digitals seleccionats en la creació, interpretació, enregistrament o edició musical. 5.3 Respectar les llicències d'ús i les normes de protecció de dades i autoria en el consum d'obres musicals i audiovisuals.
Sabers bàsics	Bloc 1: Percepció i anàlisi <u>1.1 Contextos musicals i culturals.</u> G1 Obres - Fragments o obres de diferents gèneres, èpoques, estils i autoria. Classificació. G2 Patrimoni - Els espais culturals i artístics. El patrimoni de la Comunitat Valenciana. - El patrimoni musical i escènic. Les institucions. Funció social. G3 Gèneres escènics i musicals - Els gèneres escènics i musicals. Professions vinculades. G4 Agrupacions vocals i instrumentals - Les agrupacions vocals, instrumentals i mixtes. - Agrupacions del folklore, d'estils diversos i gèneres actuals. G5 La veu

- Registre de les veus i classificació.

G6 Els instruments

- Els instruments musicals: classificació per famílies, descripció i usos en agrupacions. Identificació visual i auditiva.
- Els instruments musicals electrònics, acústics i digitals.

1.2 Elements i estructura

G1 So i silenci

- Les agressions acústiques. Estratègies d'afrontament, neutralització i millora.

G2 Les qualitats del so

- Diferents graus d'altures, duracions, intensitats i timbres: representació gràfica.

G3 Ritme, tempo i caràcter

- L'accent en compàs compost. La ruptura de l'accent. Els canvis de tempo. El caràcter i els elements musicals que el determinen.

G4 Melodia i harmonia

- Frase i semifrase. Interval i cadència. La manera. Identificació.
- Harmonia i l'acord. Melodia i textura.

G6 Elements escènics

- Rols, materials i espais.
- Temps, tema, argument i estructura dramàtica bàsica.

Bloc 2. Interpretació i creació

2.1 Expressió individual i col·lectiva

G1 Interpretació i tècnica vocal

- El suport i la impostació en la parla i en el cant. Cura i manteniment de la veu: Hàbits saludables. Interpretacions variades i introducció a la cançó a dues veus. La creació breu de textos i musicalització.
- Cançó a l'uníson, a capella i amb acompanyament. La memorització de repertori.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instrumentos de recogida i registre de la informaci3

L'avaluaci3 de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluaci3 del grau d'adquisici3 de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluaci3 del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l' s d'eines com:

- Observaci3 diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resoluci3 de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Avaluaci3 de productes finals.
- Examenos escrits: es realitzaran com a proves d'adquisici3 de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluaci3.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evoluci3 de l'alumnat en relaci3 al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluaci3 (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Observaci3 directa i indirecta del grup.
- Observaci3 directa i indirecta de cada alumne / a en el grup.
- Proves diagn3stiques inicials.
- Registres d'aula (quadern, material...).
- Rúbriques d'avaluaci3 i autoevaluaci3.
- Treball diari i deures.
- Hàbits d'estudi i tècniques de treball.
- Proves de mínims.
- Proves de nivell d'interpretaci3 amb instruments.
- Evaluaci3 dels productes finals: audicions, concerts, murals, exposicions...

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum

- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.

- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Religió Catòlica		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Descobrir, identificar i expressar els elements clau de la dignitat i la identitat personal en situacions vitals pròximes, a través de biografies inspiradores i relats bíblics d'abast antropològic, per a anar conformant la pròpia identitat i les seues relacions amb autonomia, responsabilitat i empatia.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar els principis i virtuts que promouen i respecten la dignitat de totes les persones, reflexionant sobre experiències personals i d'aula, desenvolupant autonomia, judici crític i responsabilitat. 1.2 Expressar amb autonomia a través de diversos llenguatges comunicatius la identitat personal reconeixent, des de la visió cristiana, la singularitat de totes les persones, desenvolupant empatia i valorant la pluralitat.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La dignitat humana, la igualtat i la diferència entre les persones. - Els drets humans en diàleg amb la visió cristiana. - Situacions vitals que plantegen preguntes existencials o morals per a la persona. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La relació de Jesús amb el seu Pare i amb l'Esperit: Déu Trinitat. - Reconeixement del paper de les dones en la Bíblia i en la història de l'Església.
Competència específica 2: Descobrir, reconèixer i estimar la dimensió socioemocional expressada en la participació en diferents estructures de pertinença, desenvolupant destreses i actituds socials tenint en compte alguns principis generals de l'ètica cristiana, per a la millora de la convivència i la sostenibilitat del planeta.	

Criteris d'avaluació	2.1 Promoure actituds que impulsen la millora de la convivència i la cura del planeta, coneixent i aplicant alguns principis de l'ètica cristiana, plasman les seues conclusions en diferents suports. 2.2 Participar en accions solidàries i de servei a la comunitat, reconeixent aquells grups socials més vulnerables, tenint en compte com Jesucrist va canviar la seua realitat i les conseqüències que això ha tingut per a la història de la humanitat.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La influència de les accions individuals en la transformació social a la llum de l'ètica cristiana. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La preferència de Jesucrist per les persones marginades. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - La visió cristiana de la interdependència, eco-dependència i interrelació. - Anàlisi de situacions pròximes de vulnerabilitat i disseny de propostes transformadores aplicant els principis de l'ètica cristiana. - La responsabilitat i el respecte en l'ús dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.
Competència específica 3: Identificar i interpretar les situacions que perjudiquen o milloren la bona convivència, analitzant-les amb les claus personals i socials de la proposta cristiana, per a fomentar el creixement moral, la cooperació amb els altres i el desenvolupament de valors orientats al bé comú.	
Criteris d'avaluació	3.1 Reflexionar sobre alguns principis generals de l'ètica cristiana, coneixent la seua realització en biografies significatives i moviments socials, descobrint com poden ser posats en pràctica en els nostres entorns socials pròxims i virtuals. 3.2 Cooperar activament en la construcció d'una convivència pacífica i democràtica reconeixent, en iniciatives i projectes eclesials, aquells valors morals que promouen el bé comú.
Sabers bàsics	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - Maria, model de creient. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - El manament de l'amor com a arrel de l'ètica cristiana i compromís amb el bé comú. - Valors propis de l'Evangeli: les benaurances i el Regne de Déu.

	- Compromís i transformació social en l'acció de l'Església. - Pensament crític i ètic per a la convivència democràtica.
Competència específica 4: Comprendre i admirar el patrimoni cultural en algunes de les seues expressions més significatives, gaudint de la seua contemplació, analitzant l'univers simbòlic i vital que transmeten, per a valorar la pròpia identitat cultural, promoure el diàleg intercultural i generar creacions artístiques.	
Criteris d'avaluació	4.1 Comprendre i valorar com el patrimoni religiós cristià contribueix a la construcció de la identitat de les persones i dels pobles, i inspira l'expressió de la pròpia vivència personal i social a través de diversos llenguatges. 4.2 Reconèixer i apreciar, des de la pròpia identitat cultural, la pluralitat de tradicions i expressions presents en el context social, promovent el respecte i el coneixement mutu que afavoreix la trobada i el diàleg intercultural.
Sabers bàsics	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - Ritus, tradicions i festes de diverses religions entorn del naixement, el matrimoni i la mort, explicitant l'aportació del cristianisme. - Obres d'art, composicions musicals, i construccions arquitectòniques representatives del cristianisme, comparades amb les d'altres cultures i religions.
Competència específica 5: Explorar, desenvolupar i apreciar la pròpia interioritat i experiència espiritual, reconeixent-la en les pròpies emocions, afectes, símbols i creences, coneixent l'experiència de personatges rellevants de la tradició judeocristiana i d'altres religions, per a afavorir l'autoconeixement personal, entendre les vivències dels altres i promoure el diàleg i el respecte entre les diferents tradicions religioses.	
Criteris d'avaluació	5.1 Asumir el desenvolupament de la interioritat com un dels elements fonamentals en la construcció del propi sistema de valors i creences, mitjançant l'anàlisi i la reflexió de textos bíblics i d'altres tradicions religioses. 5.2 Valorar l'experiència religiosa com a desenvolupament personal i social de la dimensió espiritual, interpretant i respectant el religiós en la pluralitat de cultures i promovent el diàleg interreligiós.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - Valoració de la dimensió espiritual i religiosa en un mateix i en els altres. - Expressió, en diversos llenguatges de la pròpia vivència personal, entorn de les festivitats, tradicions i celebracions religioses.

	Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La vida cristiana i la celebració dels sagraments. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - Estima del diàleg intercultural i interreligió per a una convivència pacífica i democràtica.
Competència específica 6: Comprendre els continguts bàsics del cristianisme, valorant la seua contribució a la societat, per a disposar d'una síntesi personal que permeta dialogar, des de la pròpia identitat social i cultural, amb altres tradicions religioses i àrees de coneixement.	
Criteris d'avaluació	6.1 Comprendre les conseqüències ètiques i morals, personals i socials, del missatge de Jesucrist per a la construcció del propi sistema de valors i creences i per a la promoció del bé comú. 6.2 Conèixer el Credo de la fe cristiana, posant-lo en diàleg amb altres àrees de coneixement científic i cultural i amb altres religions.
Sabers bàsics	Bloc A. Identitat personal i relacions en diàleg amb el missatge cristià. - La responsabilitat personal i social des del punt de vista cristià. Bloc B. Cosmovisions, tradició cristiana i cultura. - La passió, mort i resurrecció de Jesús i la celebració de la Pasqua a l'Església. - El Credo de l'Església Catòlica. - Reflexió i anàlisi sobre les experiències religioses narrades en diversos relats bíblics o recollides en biografies significatives. Bloc C. Habitar el món plural i divers per a construir la casa comuna. - Establiment d'un primer diàleg fe i ciència, des del respecte, la curiositat i l'escolta.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.	

- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Registre d'activitats d'aula.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Escala de valoració del treball de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de l'alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.

- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.

- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.

- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.

- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.

- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.

- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.

- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció

- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència

- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat

- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.

- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)

- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)

- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Valencià: llengua i literatura		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Multilingüisme i interculturalitat: Reconéixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn; evitar prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar i valorar les varietats lingüístiques de la Comunitat Valenciana, de l'Estat espanyol i del món. 1.2 Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives dels àmbits personal, social i educatiu. 1.3 Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn, i identificar les característiques bàsiques. 1.4 Detectar en contextos pròxims, de manera guiada, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i valorar la lingüística del món com una font de riquesa cultural. 1.5 Reflexionar i buscar exemples, de manera guiada, aspectes del funcionament de la llengua, a partir de l'observació, la comparació i la manipulació de paraules, oracions i textos, de diferents llengües.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Biografia lingüística personal. - Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic. - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u>

	- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. - Detecció de la manipulació informativa. - Propietat intel·lectual. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u> - Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües.
Competència específica 2: Comprensió oral i multimodal: Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.	
Criteris d'avaluació	2.1 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.

	2.2 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns elements formals elementals, i donar una opinió raonada sobre el que ha escoltat. 2.3 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, de manera guiada, dels àmbits personal, social i educatiu. 2.4 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos multimodals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns aspectes formals elementals, i donar una opinió raonada.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori. - Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció. - Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació. <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.

	- Diferenciació entre fets i opinions. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals. - Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. - Detecció de la manipulació informativa. - Propietat intel·lectual. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u> - Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües.
Competència específica 3: Comprensió escrita i multimodal: Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.	
Criteris d'avaluació	3.1 Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.

	3.2 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals argumentades de diferents textos sobre coneixements diversos. 3.3 Identificar el tipus i l'estructura dels textos i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, avaluar la seua qualitat, fiabilitat i idoneïtat en funció de l'objectiu de la lectura, així com algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text. 3.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de dues o més fonts, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar la seua utilitat en funció dels objectius de lectura diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera guiada. 3.5 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció i gestió de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori. - Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció. - Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació. <u>2.2. Alfabetització informacional</u>

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.5. Comprensió escrita

- Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació paratextual i gràfica.

	- Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies. - Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos. - Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text. - Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions.
Competència específica 4: Expressió oral: Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació dels àmbits familiar, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	4.1 Produir, de manera guiada, discursos orals estructurats, sobre coneixements diversos, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant connectors bàsics. 4.2 Produir discursos orals amb una pronunciació clara, i amb un ritme i entonació adequats, i incorporar recursos no verbals bàsics que reforcen el discurs i fent ús de suports audiovisuals. 4.3 Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari adequat, sense expressions col·loquials, i amb varietat d'estructures morfosintàctiques, amb una reflexió progressiva en l'ús de la llengua. 4.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació en dues o més fonts, analògiques i digitals, de manera guiada, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i citant les fonts.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.

- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.

	- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües. <u>2.4. Comunicació i interacció oral</u> G2 Expressió oral - Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades. - Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal. - Planificació i producció de textos orals i multimodals.
Competència específica 5: Expressió escrita i multimodal: Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.	
Criteris d'avaluació	5.1 Produir, a partir d'exemples i de manera guiada, escrits i multimodals de gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu adequats i coherents, amb vocabulari no discriminatori apropiat i estratègies bàsiques de cohesió. 5.2 Utilitzar, de manera acompanyada puntualment i reflexió progressiva, els coneixements lingüístics i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge i la terminologia elemental corresponent. 5.3 Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera guiada mitjançant instruments i estratègies bàsiques, com a part explícita del procés d'escriptura. 5.4 Localitzar, seleccionar, gestionar i integrar en el text, de manera puntualment acompanyada, la informació de dues o més fonts, i incloure les seues referències al compartir-la.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.

- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.

- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.

- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.

- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.

- Adequació textual a la situació comunicativa.

- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.

- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).

- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).

- Tipologies textuais i gèneres discursius.

- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.

- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.

- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.

- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.

- Diferenciació entre fets i opinions.

- Detecció de la manipulació informativa.

- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

- Propietat intel·lectual.

- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.

- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.

	- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. <u>2.3. Reflexió sobre la llengua</u> - Diferències entre llengua oral i llengua escrita. - Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà. - Formulació i comprovació d'hipòtesi. - Generalitzacions sobre aspectes lingüístics. - Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques. - Signes de puntuació. - Relacions de forma i significat entre les paraules. - Relacions sintàctiques de les paraules. - Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos. - Estratègies per a la transferència entre les llengües. <u>2.6. Expressió escrita i multimodal</u> - Aplicació de les normes ortogràfiques. - Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 6: Interacció oral, escrita i multimodal: Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.	
Criteris d'avaluació	6.1 Interactuar oralment, de manera pautada, coneixements que s'ajusten a la situació comunicativa, a través de suports, utilitzant un vocabulari apropiat i ètic i recursos com a cortesia lingüística, l'etiqueta digital, l'entonació, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, emprant estratègies d'escolta activa per a la construcció d'un discurs comú.

	6.2 Utilitzar, amb l'ajuda de pautes, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada, el consens i la gestió dialogada de conflictes. 6.3 Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta. 6.4 Interactuar en textos escrits, de manera asíncrona i síncrona amb ajuda, empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges adequats amb un vocabulari apropiat i ètic. 6.5 Interactuar en textos multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Biografia lingüística personal. - Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic. - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.1. Sabers comuns</u> - Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació. - Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal. - Estratègies per a adaptar el discurs al registre. - Adequació textual a la situació comunicativa. - Estructura del discurs: la coherència i la cohesió. - Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges). - Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia). - Tipologies textuais i gèneres discursius. - Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.

- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.4. Comunicació i interacció oral

G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.
- Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.

G2 Expressió oral

- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.
- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Planificació i producció de textos orals i multimodals.

G3 Interacció oral

- Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes.
- Interaccions orals en situacions comunicatives.

	- Estratègies de cortesia lingüística. <u>2.6. Expressió escrita i multimodal</u> - Aplicació de les normes ortogràfiques. - Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 7: Mediació oral, escrita i multimodal: Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles dels àmbits personal, social i educatiu.	
Criteris d'avaluació	7.1 Mostrar interès en participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, en situacions habituals dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar la informació o explicar els conceptes, de manera oral o escrita, entre llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2); tot en textos sobre assumptes diversos que incloguen vocabulari freqüent. 7.3 Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals i escrites d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2), com per exemple l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.
Sabers bàsics	Bloc 1: Llengua i ús - Biografia lingüística personal. - Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic. - Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics. - Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. - Expressions pròpies de la llengua. Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.

- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4. Comunicació i interacció oral

G2 Expressió oral

- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.
- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Planificació i producció de textos orals i multimodals.

G3 Interacció oral

- Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes.
- Interaccions orals en situacions comunicatives.
- Estratègies de cortesia lingüística.

2.5. Comprensió escrita

- Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació paratextual i gràfica.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies.

	- Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos. - Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text. - Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions. <u>2.6. Expressió escrita i multimodal</u> - Aplicació de les normes ortogràfiques. - Presentació cuidada de les produccions escrites. - Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió. - Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció. - Elements gràfics i paratextuals.
Competència específica 8: Lectura autònoma: Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos, i compartir les experiències de lectura.	
Criteris d'avaluació	8.1 Llegir de manera autònoma obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu; ser conscient dels seus gustos i seleccionar- les amb criteri propi i amb autonomia progressiva. 8.2 Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en els àmbits educatiu i social.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Detecció de la manipulació informativa. - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació. - Propietat intel·lectual. - Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.

	- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació. - Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Bloc 3: Lectura i literatura <u>3.1. Hàbit Lector</u> - Identitat lectora: expressió de gustos i interessos. - Identitat lectora: valoració crítica dels textos. - La biblioteca de l'aula o del centre com a punt de trobada d'activitats literàries compartides. Comunitats lectores. - Cura dels llibres i les normes de funcionament de la biblioteca.
Competència específica 9: Competència literària: Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.	
Criteris d'avaluació	9.1 Llegir i escoltar fragments literaris senzills i obres completes, pròxims als interessos de l'alumne, i de manera guiada. 9.2 Interpretar i relacionar textos literaris senzills de la literatura popular i d'autoria coneguda, en el marc de la tradició literària i del context sociocultural pròxim. 9.3 Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics bàsics dels gèneres, de manera guiada. 9.4 Crear versions de textos literaris senzills (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individual i col·lectivament. 9.5 Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i de manera guiada.
Sabers bàsics	Bloc 2: Estratègies comunicatives <u>2.2. Alfabetització informacional</u> - Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses. - Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats. - Diferenciació entre fets i opinions. - Detecció de la manipulació informativa. - Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.

- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

Bloc 3: Lectura i literatura

3.2. Literatura

- Obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Elements constitutius essencials de l'obra literària i dels diferents gèneres literaris.
- Estratègies per a la interpretació dels textos literaris.
- Vincles amb altres manifestacions artístiques i culturals.
- Planificació i producció de textos literaris.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.
- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.

- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).

- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva

- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.

- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.

- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.

- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

CICLE: 3r cicle	NIVELL: 6é	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Valors ètics i cívics		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Dialogar i debatre de manera assertiva i respectuosa en situacions de l'entorn personal, educatiu i social de l'alumnat per poder arribar a acords o consensos.	
Criteris d'avaluació	1.1. Participar en debats i diàlegs respectant el torn de paraula amb escolta activa, dialogant de manera assertiva i utilitzant un llenguatge inclusiu i igualitari. 1.2. Arribar a acords integrant els plantejaments i les intervencions de la resta de participants mitjançant el diàleg col·lectiu. 1.3. Utilitzar adequadament els conceptes treballats en la matèria de manera oral i escrita.
Sabers bàsics	Bloc 5: Participació - Habilitats Diàleg i debat. Pensament crític i creatiu o treball en equip. - Àmbits Processos participatius en els àmbits escolar i local o activisme en les esferes escolar i local.
Competència específica 2: Reconèixer les emocions pròpies i alienes en situacions de conflicte de l'àmbit escolar i personal, i gestionar-les emprant estratègies senzilles per trobar solucions equitatives.	
Criteris d'avaluació	2.1. Valorar i respectar les diferències culturals, especialment en les situacions de conflicte durant l'ús de les xarxes socials i l'elaboració de les normes de classe i en els espais comuns del centre. 2.2. Respectar la imatge, la dignitat i els drets de les altres persones en l'ús de la comunicació digital.

Sabers bàsics	Bloc 1: Persona - El benestar físic i emocional o autoconcepte i autoestima Emocions i sentiments Educació afectiva i sexual - La diversitat Diversitat familiar, sexual i de gènere Diversitat social i cultural - La igualtat entre dones i homes Sexisme i estereotips de gènere Prevenió de l'abús sexual i la violència masclista Dones i àmbits de coneixement Llenguatge igualitari
Competència específica 3: Participar en l'elaboració de les regles de convivència escolar en el marc dels principis democràtics i dels drets de la infància.	
Criteris d'avaluació	3.1. Intervindre de manera proactiva en els processos participatius de l'aula i del centre. 3.2. Analitzar les causes dels incompliments de les normes elaborades i proposar mesures reparadores. 3.3. Identificar i descriure els agents i els processos que han intervingut en la concreció de les normes de convivència del centre i altres contextos educatius com, per exemple, el menjador i el transport escolar.
Sabers bàsics	Bloc 2: Pau - La resolució de conflictes Estratègies per a abordar els conflictes de manera positiva: provenció. Conflicte com a oportunitat per a la resiliència, assertivitat i creativitat. Maltractament, assetjament i exclusió. Cultura de la pau i la no violència.

	Conductes addictives.
Competència específica 4: Identificar, analitzar i valorar críticament estereotips que incideixen en el benestar físic i emocional propi i aliè i en l'establiment de relacions interpersonals igualitàries.	
Criteris d'avaluació	4.1. Descriure el seu aspecte físic i les característiques que defineixen el seu estil personal expressant una imatge positiva i meditada. 4.2. Identificar senyals de desigualtat de gènere, sexisme i masclisme en materials didàctics, llenguatge, anuncis publicitaris, videojocs, produccions audiovisuals i xarxes socials. 4.3. Identificar i explicar les repercussions dels estereotips discriminatoris en la convivència de les persones.
Sabers bàsics	Bloc 1: Persona - El benestar físic i emocional o autoconcepte i autoestima Emocions i sentiments Educació afectiva i sexual
Competència específica 5: Identificar en l'entorn proper els beneficis dels valors democràtics promoguts per les lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania participativa i responsable.	
Criteris d'avaluació	5.1. Buscar, seleccionar i exposar informació de fonts fiables referida als valors democràtics en l'entorn pròxim. 5.2. Participar en el debat sobre els beneficis dels valors democràtics en l'entorn més pròxim amb aportacions raonades.
Sabers bàsics	Bloc 2: Pau - Els deures i els drets de les persones o Normes de convivència de les esferes escolar, familiar i social Marc ètic per a l'ús de dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials. Principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans Convenció sobre els Drets de la Infància Valors democràtics

Competència específica 6: Proposar i implicar-se en accions front a situacions de desigualtat i injustícia social en l'àmbit escolar i l'entorn proper en el marc dels principis d'una societat igualitària i inclusiva.	
Criteris d'avaluació	6.1. Detectar situacions injustes en l'entorn pròxim, les xarxes socials i els mitjans de comunicació. 6.2. Planificar i participar en accions transformadores de les situacions d'injustícia en l'entorn pròxim basades en el respecte als drets humans.
Sabers bàsics	Bloc 3: Prosperitat - La desigualtat Per raó de gènere, origen, creença i cultura Estereotips i prejudicis Conductes solidàries i altruistes
Competència específica 7: Identificar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de l'entorn proper.	
Criteris d'avaluació	7.1. Identificar els principals problemes del planeta i relacionar-los amb algun dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. 7.2. Identificar i avaluar l'impacte de les pròpies accions en les esferes escolar, familiar i local en relació amb la sostenibilitat ecològica. 7.3. Idear i planificar en equip accions innovadores encaminades a la cura i la protecció de les persones, els animals i l'entorn pròxim.
Sabers bàsics	Bloc 3: Prosperitat - Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. Fam i pobresa. Explotació infantil. Bloc 4: Planeta - Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. Impacte de l'ésser humà en el planeta.

Límits del planeta i canvi climàtic.
Empatia, cura i respecte dels éssers vius i el medi natural.
Accions quotidianes, activisme i empenedoria escolar.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.
- Exàmens escrits: es realitzaran com a proves d'adquisició de les competències específiques en el segon i tercer cicle. En cap cas, serà l'únic instrument d'avaluació.
- En cas d'utilitzar-se aplicacions com kahoot o plickers, els resultats també s'utilitzaran per avaluar el progrés de l'alumnat.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.
- Rúbriques d'avaluació d'habilitats bàsiques lingüístiques: expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita.
- Escala de valoració del quadern de classe.
- Escala de valoració de les actituds.

- Escala d'autoavaluació.
- Escala de coavaluació.
- Informes de les app en cas d'utilitzar-les.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent. Cal considerar diversos punts de vista i és per això que es realitzarà el següent:

- Autoavaluació docent.
- Avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat.

Per tal de poder portar avant tot això, s'utilitzaran diferents eines:

- Participació de l'alumnat del tercer cicle en les sessions d'avaluació.
- Rúbrica d'avaluació de l'alumnat sobre la practica docent a realitzar al tercer trimestre.
- Rúbrica d'autoavaluació de la pràctica docent.
- Incloure els resultats en la memòria.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

Per a l'avaluació del grau d'acompliment de les competències, s'elaborarà de forma trimestral un informe d'avaluació.

Cada tutor o tutora, amb ajuda del personal que intervinga en el procés d'ensenyament i aprenentatge, de l'alumnat, és el responsable d'elaborar l'informe d'avaluació personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en els registres i les observacions prèviament obtingudes i sobre les quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions d'equip.

En el document 3 es presenta el model propi d'informe d'avaluació que es lliurarà a les famílies de alumnat de Primària trimestralment (ITACA) i que s'ha d'incloure en l'expedient de l'alumnat.

En el document 4, presentem la informació que s'ha d'incloure al document presentat en el document 3.

Criteris de qualificació quantitativa (fi de curs)

A més de l'avaluació trimestral de l'informe d'avaluació, una vegada finalitzat el curs escolar, l'equip docent coordinat pel tutor o tutora, valorarà, de forma col·legiada, el progrés de l'alumne o alumna en una sessió d'avaluació.

En aquesta avaluació, s'ha d'incloure l'avaluació per àrea expressada per mitjà dels termes següents amb el format descrit en el document 5:

- Insuficient (IN)
- Suficient (SU)
- Bé (BÉ)
- Notable (NT)
- Excel·lent (EX)

Els criteris de qualificació general que es tindran en compte a la fi de curs s'expliquen en el document 6.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Programa de reutilització de llibres i materials curriculars.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.)
- Participació i implicació de l'alumnat (assemblea de delegats/des, club del valents, etc.)
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.

- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).

- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe pel tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Sessions de conversa, per a l'alumnat nouvingut, basades en la millora de la competència comunicativa oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciats d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciats d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família.

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.

- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic d'Educació Primària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.